

UNIVERSITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Cyrilometodějská teologická fakulta

Katedra Pastorální a Spirituální teologie

Lukášek Zdeněk

**Pastorační úkoly animátorů mládeže v rámci
DCŽM Mamre**

Diplomová práce

Vedoucí práce: ThLic. Michal Umlauf

Obor: Křesťanská výchova
Zaměření: Pastorální teologie

2012

Prohlašuji, že jsem práci vypracoval samostatně a že jsem všechny použité informační zdroje uvedl v seznamu literatury.

Brno 11. listopadu 2012

A handwritten signature in blue ink, reading 'Lukášek Zdeněk'.

(Lukášek Zdeněk)

Obsah

Úvod	1
1. Mládež dnes – o kterou skupinu se jedná	4
1.1 Charakteristika dnešní mládeže	4
1.2 Sociologická charakteristika mládeže	13
1.3 Pastorační charakteristika mládeže	22
1.3.1 Pozitiva a úskalí pastoračního přístupu	28
1.3.2 Pastorační modely	30
2. Charakteristika kurzu animátorů DCŽM Mamre	32
2.1 Rozdíl mezi DCM a DCŽM jejich zaměření – cíle	32
2.2 Program DCŽM – cesty a práce animátorů, kněží	39
2.3 Využití získaného poznání	44
3. Výsledky činnosti Animátorů, DCŽM a farností	52
3.1 Zkušenost animátorů a návštěvníků centra DCŽM	52
3.2 Zkušenost animátorů	55
3.3 Zkušenost farností	58
Závěr	61
Bibliografie	63
Anotace	68

Úvod

Tato práce se zabývá otázkou Diecézních center života mládeže, jakou mají perspektivu a důležitost v životě mladých. Jelikož mohou fungovat jako pilíře, opory v životě mládeže, při jejich hledání smyslu, užitečnosti a pochopení. Cílem této práce je přiblížit práci Animátorů, pozitiva a úskalí jejich činnosti. V kapitole 2.2 a 3.2 se moje práce snaží objasnit jakým způsobem tato činnost má vliv na jejich život a jakým způsobem je přetváří vnitřně, jejich představy. Jáci byli na počátku, než se stali animátory. Zabývá se též důvodem existence DCM a DCŽM, v české republice a na Slovensku. Jelikož vzhledem k ostatním zemím je tato existence ojedinělá. Mládež má přehrášle možností a nabídek jak trávit svůj volný čas, kam jezdit. Ale do center jezdí, protože chtějí oni sami. Avšak jejich chtění musí být něčím puzeo, vzbuzováno. Něco co jinde, v jiných komunitách, prostředí nemohou najít. Co je to za kouzlo, či sílu, která je vede? Vycházel jsem mimo jiné z knih P. J. Balíka, který jediný píše o animátorech a jejich práci, dále Jean Vanier, který má přímé zkušenosti se zakládáním a životem v komunitě. Jako doplňující literaturu jsem volil knihy od autorů Vágnerová Marie, Smolík Josef, Anthony Giddens, kteří se zabývají Vývojovou psychologií a sociologií. Jelikož tématem této práce je nejen pastorece mladých, ale i smysl DCŽM a DCM, jejich vznik a důvod vzniku. Jejich význam v životě mladého člověka, v čem mu mohou pomoci a jakou funkci plní ve společnosti. Z toho důvodu nelze opomenout oblast psychologie a sociologie, které s dospíváním mladých lidí úzce souvisí a jsou důležitým aspektem v jejich úspěšném zvládnutí života. Protože psychologie studuje chování a prožívání živých bytostí, studuje jednotlivé typy osobností a zasahuje i do rolí člověka v životě, ve společnosti. „Sociologie umožňuje člověku sebepoznání, které je pro něho důležité. Je to nejvýznamnější účinek sociologie.“¹ Bez něho není cesty dál, člověk musí správně pochopit své schopnosti, aby mohl hodnotit a srovnávat. Aby mohl pochopit své jednání, což je základ pro jeho objektivní posouzení a nalezení případných chyb a omylů, což člověka posunuje dál a přispívá k úspěchu ve vlastním životě.

Obecný pojem pastorece mládeže označuje aktivity vedené církví určené pro mladé lidi. Mohou být vykonávány jednotlivými farnostmi, či skupinami, jež jsou zaštitěny farností (v případě aktivit místního významu), nebo diecézí, která v sobě

¹ Srov., GIDENS, A., *Sociologie*. Vyd. 1. Praha: Vydavatelství Argo, 1999, 594 s. ISBN 80-720-3124-4, str. 14.

slučuje aktivity více farností jež přesahují místní význam. „Proto pokud mluvíme o pastorační mládeže, tak myslíme všechny aktivity, kterými se křesťané snaží podílet na realizaci Božího záměru s mladými lidmi.“² Přičemž záleží na místě a životní situaci mladých lidí. Oba dva aspekty ovlivňují poměrně zásadně pastorační a mají vliv na jejím úspěchu.

Proto, pro výkon pastorační, jsou důležité tři podmínky. Znat společenské podmínky, chápat je ve světle teologie, porozumět teologickým a ekleziologickým nárokům, kladeným na pastorační mládeže. Jelikož pastorační je spojená s výchovou a vedením, tak se v ní spojují obory psychologie, sociologie, pedagogika a teologie. Cílem pastorační mládeže je dovést mladého člověka k setkání s živým Kristem, přítomným v církvi, což se uskutečňuje různými cestami, podle specifík jednotlivých skupin mládeže.

Po roce 1989 se situace mládeže změnila jak v oblasti sociální, kulturní, tak i náboženské.³ Mladí lidé se začali setkávat se situacemi, které doposud nemuseli řešit, kriminalita mládeže, nedostatek prostředků ke studiu, ochlazení vztahů v rodině a v neposlední řadě co s volným časem. Zde se otevřela výzva pro pastorační aktivity církve.

Text práce je rozdělen do tří kapitol. První kapitola je zaměřena na vysvětlení pojmu „Mládež“, který je různě chápán podle úhlu pohledu, kterým tento pojem posuzujeme. Zde vycházím z knih jejímž autorem je pan Prof. PhDr. Rudolf Kohoutek CSc, dále Říčan Pavel, Vágnerová Marie, Balík Jan a Anthony Giddens.

Druhá kapitola je zaměřena na vznik DCŽM a rozdíl mezi DCM a DCŽM. Dále vysvětluje pojem „animátor“, kdo to je, v čem spočívá jeho důležitost a přiblížení jeho práce. Zde jsem se orientoval na knihy vydané knězem p. Balíkem Janem. Který se pokusil o „systematický pohled na historii, práci, vývoj a smysl mládežnický center.“⁴ Na to proč vznikají a jak jsou prospěšná pro život mladých lidí. A jak mohou ovlivňovat i život dospělých, kteří se s tímto fenoménem ve svém životě střetávají.

Třetí kapitola je zaměřena na praktické zkušenosti farností, center mládeže, animátorů. Co se podařilo a co ne. Jak se naplnily jejich představy. V závěrečné části je zdůrazněn nový model života, který před našimi zraky rozkvetl a ukázal možnou cestu,

² Srov. BALÍK, J. *Na cestě s mladými: o službě církve mladým lidem*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2004, 503 s. ISBN 80-860-2576-4., str. 30.

³ BALÍK, JAN. *Diecézní centra mládeže*. Vydání 1. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2011. ISBN 978-80-7450-032-9. str. 135.

⁴ Srov., tamtéž, str. 136-153.

k lepší společnosti, k lepším vztahům v ní a k přiblížení Boha k našemu životu, jako jeho nedílnou součástí. Což je i jeden z cílů této práce.

1. Mládež dnes – o jakou skupinu se jedná

Mládež je dnes ovlivňována vlivy, s kterými se minulé generace nemuseli potýkat, mnohé situace neznali a tak je neumí řešit. Vše nejde řešit stylem skoč do vody a plav.

Nedostatek práce vede k dojmu, že mladý člověk pro společnost není potřeba. Mladí pod vlivem tohoto dojmu pak strácí úctu k sobě a k druhým. Což vede ke ztrátě úcty k životu.

Nejvíce jsou tím poznamenány vztahy ve společnosti, vztahy v rodině. Je sice pravda, že někteří psychologové tvrdí, že vztahy ve společnosti nejsou špatné, ale každodenní zprávy v médiích jejich názor vylučují. Rodiče nemají na mladé čas, neumožňuje jim to práce, kterou mnohdy musejí vykonávat od rána do večera, aby vydělali nějakou korunu. Mladí jsou tak vychováni společností v tom lepším případě, masmédií a virtuální realitou v tom horším případě.

1.1. Charakteristika dnešní mládeže

Koho označujeme pojmem mládež? Odpověď na tuto otázku je různá, záleží z jakého pohledu se na tento pojem díváme. V právní oblasti jde o lidi ve věku 15 – 18 let. V církvi jde o lidi ve věku do 30 let. Z psychologického hlediska a ten nás zajímá nejvíce, se jedná o lidi v období puberty a adolescence. V období poměrně složitém a důležitém, v němž se utváří a formuje osobnost člověka. Protože, na základech a zkušenostech, které v tomto období člověk získá, v podstatě buduje svůj budoucí život. tím pádem, toto období má vliv na jeho úspěšném budoucím zařazení se do společnosti. Proto je na prvním místě duševní hygiena. Jejíž nedílnou součástí je sebepoznání, sebevýchova. Sebeznání je předpokladem sebevýchovy (autoregulace). „Čím člověk více ví o sobě i o společnosti, v které žije, tím, lépe může reagovat na její potřeby a být užitečným.“⁵ Být užitečný je jedna ze základních potřeb každého člověka, která je pro psychiku velmi zásadní, jelikož bez užitečnosti, člověk těžko hledá smysl života, zvláště mladý člověk, který je na začátku a ten je pro jeho budoucí směřování určující. Hledá smysl všeho co dělá, s čím se setkává. Pokud ho nenalézá může u něho dojít

⁵, GIDDENS, A., *Sociologie*. Vyd. 1. Praha: Vydavatelství Argo, 1999, 594 s. ISBN 80-720-3124-4, str. 17.

k negativnímu projevu, který může vést k frustraci, která z dlouhodobějšího pohledu může být pro psychiku mladého člověka zničující a může být spouštěčem autodestruktivního chování (alkohol, drogy, nezávazný sex, sebeubližování atp.)⁶.

V tom to ohledu má též význam smysluplné využívání volného času. Nedostatek hodnotných zájmových činností realizovaných ve skupině, může mít vliv na rizikové chování mladých.⁷ Sebevýchova umožňuje jedinci sociální adaptaci a vyrovnanost. Není, ale možná bez sebehodnocení. „Důležitým faktorem sebehodnocení je sebeúcta.“⁸ Tu si člověk buduje různým způsobem, dosahováním svých cílů, úspěchem. „Sebeúcta též závisí na tom, jak člověk prožívá soulad nebo rozdíl mezi prožíváním svého reálného já a ideálního já.“⁹

Je několik způsobů a metod sebevýchovy, je vhodné ji začít provádět už ve věku 10 let. Člověk ji tak přijme jako součást svého života a může se tak vyhnout omylům, nebo zklamáním. Navíc působí pozitivně i na psychiku člověka a jeho sebevědomí. Je dokázáno, že sebevědomý člověk lépe zvládá stresové situace, které ho v životě očekávají. Bohužel na tuto terapii, kterou člověk může provádět sám se zapomínalo, ale dnes se už znovu dostává do popředí, jelikož se výborně kombinuje například s modlitbou. „Modlitba v křesťanském světě má tři základní definice, podoby.“¹⁰ Modlitba jako prosba k Bohu za vhodná dobra. Modlitba jako pozdvihnutí mysli k Bohu a modlitba jako rozhovor duše s Bohem. Zde je potřeba poukázat na to, že pokud východní autoři mluví o výstupu k Bohu, zdůrazňují nutnost milosti Ducha svatého a to, že se tato milost nevztahuje pouze na mysl, ale i na celého člověka.¹¹ Proto modlitba předpokládá sebevýchovu a rozvíjí ji, dává ji jiný větší, transcendentní rozměr. K modlitbě by člověk měl přistupovat vědomě, zodpovědně a s láskou. „*Dokud nebude sebevýchova a výchova druhých směřovat k výchově silné vůle, každá snaha o záchranu*

⁶ Srov., ČÁP, J., *Psychologie mnohostranného vývoje člověka*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1990. Učebnice pro vysoké školy. ISBN 80-042-2967-0., str. 69.

⁷ Srov., Tamtéž, str. 68 – 69.

⁸ BUCHTOVÁ, B., *Člověk - psychosomatická bytost: k problému lidské sebereflexe*. 3. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2001. ISBN 80-210-2730-4. str. 42.

⁹ Tamtéž, str. 43.

¹⁰ FARRUGIA, E. G., *Encyklopedický slovník křesťanského Východu*. Vyd. 1. Redaktor Pavel Ambros. Olomouc: Vydavatelství Refugium Velehrad-Roma, 2010, 1039 s. Prameny spirituality, 15. ISBN 978-807-4120-190. Heslo: Modlitba, str. 597-598.

¹¹ Srov., Tamtéž, Heslo: Modlitba, str. 597.

dětí a mládeže selže, a nepomůže ani sebestyčtější ani sebestyčtější poučování. “(myšlenky Josefa Kardinála Berana).¹²

Člověk v životě cítí mnoho potřeb. „Psychologie rozeznává několik základních potřeb. Biologické potřeby a potřeby bezpečí, Psychické a sociální potřeby, Seberealizační a duchovní potřeby.“¹³ Jak je vidět psychologie, sociologie a teologie se vzájemně doplňují a na sebe navazují především v otázkách života člověka.

Mladý člověk od svého narození prochází několika stádii, které popisují ve svých studiích L. Kohlberg a E. Erikson. Pochopitelně každý z jiného pohledu, zatím co Kohlberg se zabývá kognitivní a motivační stránkou osobnosti člověka, Eriksona zajímá obsahová stránka mravního vývinu, tj. úlohy, kterou musí člověk řešit ve vývojových stádiích svého života.¹⁴ Bez úspěšného zvládnutí jednoho stádia nelze dojít k druhému. Proto Puberta, je první období, kdy se ukazuje, jak člověk zvládl předchozí etapy života. Puberta – období, které se vyznačuje fyzickou a psychickou nevyvážeností. Mladí lidé, v této době jsou vzdorovití, rádi se předvádí, je tu snaha jednak zaujmout, ale i odlišit se. Toto období je v životě člověka významné tím, že dojisté míry poprvé zažívá určitou dávku svobody, může se vyjádřit např. v rovině zážitku a vztahů. „V rovině zážitku se jedná především o hudbu, hledání napětí a kompenzace a o nové vnímání vlastního těla. V rovině vztahů hledají mladí lidé přátelství a lásku (mezi dvěma lidmi) a zážitek sounáležitosti ve větší skupině (v partě).¹⁵ Na tyto vlastnosti docela dobře může navázat mládežnické sdružení, různými aktivitami. „Jedinci mají sklon hledat si takové partnery, kteří jim odpovídají z hlediska etnického, společenského a náboženského, což ukazuje, že názor, protiklady se přitahují, je pouhým mýtem.“¹⁶ Toto období je důležité podchytit, protože se zde objevují i emotivní reakce na okolí, které od mladého člověka něco očekává, má na něho různé nároky a lehce může dojít ke zklamání a pokřivení obrazu Já. Kdy člověk o sobě začne přemýšlet jako o neschopném, osamoceném,

¹² ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST MOŘKOV, *Myšlenky kardinála Berana*, Dostupné z: <http://www.farnostmorkov.estranky.cz/clanky/myslenky/myslenky-na-kazdy-den---brezen.html> .

¹³ PRAŽÁKOVÁ V. a ČAPKOVÁ M., *Základy psychologie a biologické základy vývoje*, Brno 2004, Dostupné z: <http://www.unium.cz/materialy/vut/fekt/zaklady-psychologie-a-biolog-zakl-vyvoje-m10802-p1.html>, str. 15.

¹⁴ Srov. SMAHEL, R., *Rozhlasové přednášky o výchově dětí*, Vydala Matice cyrilometodějská, 2. Vydání, Olomouc 2010, 126 s., ISBN neuvedeno, str. 45.

¹⁵ KAPLÁNEK, M., *Fórum pastorálních teologů I. – Co je mládeži svaté?*, Vyd. 1. Olomouc: Centrum Aletti, 2000. ISBN 80-860-4561-7, str. 53.

¹⁶ ATKINSONOVÁ L. R. a KOL.: *Psychologie*; Vydalo nakladatelství Victoria Publishing, Praha 1995, 75 s., ISBN neuvedeno, str. 29.

kolektivem nepřijatým. Lehce se může dostat na okraj společnosti. Zde může pastorec hodně pomoci.

Mladý člověk, než se stane dospělým člověkem, prochází několika významnými změnami, od vnější závislosti k vnitřní samostatnosti – dítě, které je plně závislé na druhém člověku, na rodině, se učí postupné samostatnosti až do chvíle, kdy je schopno samostatného života. Výchova směřující k sebevýchově – mladý člověk je vychováván a veden nejen k vědomostem a znalostem, ale také k vnitřní zralosti, svědomitosti a plnění úkolů. Zde je už zapotřebí spolupráce žáka a učitele, s jeho rodinou. Schopnost nejen produkty a hodnoty využívat, ale také je vytvářet.

Zde všude může pastorec pomoci, jelikož by žádný člověk neměl být ochuzen o to, co mu v jeho vývoji může pomoci. Poznání Boha je pro všechny, pro celé lidstvo. A člověk by se měl svobodně rozhodovat, zda Boha chce poznat nebo ne. Proto prostředky, které se mu nabízí, by ho měli oslovovat, být pro něho něčím zajímavým. Adolescence – je to období kdy se střetává vnější svět s vnitřním. V tomto období dochází ke komplexní proměně osobnosti ve všech oblastech, psychické, somatické sociální.¹⁷ Toto období se dá rozdělit na dvě fáze. Ranou adolescenci, která se pozná jednak podle tělesného dospívání, mění se zevnějšek dospívajícího čímž dochází ke změně v sebepojetí i reakcí okolí. Tělesné zrání může vést k dalším změnám, které mohou úspěšně proběhnout jen tehdy, pokud je jedinec na ně připraven.¹⁸ Je plné nápadných změn v oblasti emočního prožívání, způsobu myšlení a specifického životního stylu.

Pozdní adolescenci, kdy dochází k pohlavnímu zrání, objevují se komplexnější psychosociální proměny a dochází k ukončení profesní přípravy.¹⁹ Člověk se stává dospělým a je na něm jak se zařadí do společnosti. I zde mohou mládežnická centra jednotlivci pomoci k úspěšnému zařazení se. Protože zařadit se znamená pochopit sám sebe, své potřeby a schopnosti, v závislosti na tom, co ode mě vnější svět očekává. Adolescent potřebuje vytvořit si vlastní identitu a najít odpovědi na otázky kdo jsem? A kam jdu? „Pro sebepojetí, které se vyvíjí od dětství, je adolescence kritickým obdobím

¹⁷Srov., VÁGNEROVÁ, M., *Vývojová psychologie*. Vyd. 1. V Praze: Vydavatelství Karolinum, 2005, 467 s. ISBN 978-802-4609-560., str. 322.

¹⁸ Tamtéž, str. 323.

¹⁹ Tamtéž, str. 324.

hodnoty a normy přebírá dítě zpravidla od rodičů, postupně jsou důležité hodnoty vrstevníků, učitelů a ostatních dospělých.²⁰

Jsou-li hodnoty a normy těchto lidí ve shodě, je „hledání identity snazší v opačném případě dochází ke zmatení rolí a adolescent zkouší jednotlivé sociální role, než dojde k vlastní identitě.“²¹ To ovšem předpokládá, že předcházejícím obdobím mladý člověk našel vedení, světlo, za kterým mohl jít. Tím je Kristus, protože člověk bez Boha smysl života nenajde.

Při uvažování nad výchovným projektem mládeže, je třeba mít na mysli, že mladí lidé nejsou vychováni pro ideální společnost, ale pro společnost, kde jsou nuceni žít. „Nelze proto vycházet od »zeleného stolu«, ale ze skutečné situace mládeže. Je proto naléhavý úkol všech pastoračních pracovníků umět pozorně číst a chápat svět mládeže, navazovat na pozitivní signály (větší zodpovědnost za volby, připravenost ke službě, ocenění lidských vztahů a těsných osobních kontaktů) i aspektů negativních (subjektivismus, hédonizmus, potíže při rozhodnutích, kterými se člověk definitivně zavazuje, nedůvěra k institucím).“²² Znalost mládeže není možná bez znalostí prostředí, v kterém mládež prožívá nejvíce času: škola, práce, volný čas. „Všechny tyto oblasti zájmu mladých lidí, a to prostřednictvím těch hodnot, které jsou pro ně důležité.“²³

Když se podíváme na Písmo svaté, mnohdy odkazuje na činy mladých lidí. Mnozí dospělí si myslí, že mladý člověk není schopen přijmout víru, aspoň ne takovou jako dospělí. Zde je omyl. Mladí jsou mnohdy připravenější než by se nám zdálo. Ježíš Kristus je náročný přítel a pravdivý. Mladý člověk též touží po pravdě, srdce jí je otevřené a dokáže snášet břímě víry kolikrát odvážněji než dospělí. Ano dělají chyby, ale ve světle jejich činů dochází k odpuštění, jsou mladí a nezkušení, přesto odhodlaní a hořící pro pravdu. Podle písma vidíme to, že Bohu se líbí radikalismus mládí, je mu blízký, vždyť Ježíš byl též mladý člověk, kdo jiný by je mohl lépe pochopit. Radikalismus mládí, dospívající bývají radikální, je to jejich obrana proti nejasnosti a mnohoznačnosti. Ne náhodou se toto jednání podobá předškolnímu myšlení. Radikalismus se v této době též projevuje zkratkovitými generáliemi např. všichni

²⁰ ATKINSONOVÁ, R. L. A KOL.: *Psychologie*; Vydalo nakladatelství Victoria Publishing, Praha 1995, 75 s., ISBN neuvedeno, str. 27.

²¹ Tamtéž, str. 28.

²² AMBROS, P., *Fórum pastoračních teologů III.*, Vydalo nakladatelství Centra Aletti Velehrad, Olomouc 2003, 104 s., ISBN 80-86715-14-0, str. 3.

²³ KAPLÁNEK, M., *Fórum pastoračních teologů I. – Co je mládeži svaté?*, Vyd. 1. Olomouc: Centrum Aletti, 2000. ISBN 80-860-4561-7, str. 60.

učitelé jsou nespravedliví.²⁴ Proto je potřeba mladým vysvětlovat a učit je, aby se mohli připravit na službu, kterou jim Bůh určil. Ano každý křesťan je Bohem povolán a má nějaký úkol, nikdo tu není zbytečně. Bohužel někdy se stane, že se člověk v životě ztratí, ale ne vždy je to jeho vina. Např. když matka odloží dítě, určitá linie se zpřetrhá a mnohdy těžko se navazuje. Pro dítě tak hned od počátku je dán handicap oproti ostatním dětem, které mají vlastní rodiče. Společnost naučila lidi nezodpovědnosti a spoléhání se na někoho jiného než sám na sebe.

„Proto některé matky nabyly dojmu, že mohou rozhodovat o bytí a nebytí svého dítěte.“²⁵ Rozhodovat tak o životě druhého a stát svým suplováním rodiny a výchovy je v tom bohužel podporuje.

Mládež je pojem, který sdružuje velmi rozsáhlou skupinu mladých lidí, která se dělí nejen podle věku, ale i podle zaměření osobnosti (hippies, punk, skinheads, podle módy a módních trendů ve filmu a hudbě, kde se jich zmocňuje komerce). V současné době se též do popředí dostává virtuální svět, v němž se mladí realizují v dobrém i ve zlém. Bohužel dobro i zlo se světu mladých nevyhýbá, což je jeden z důvodů, proč věnovat pozornost této skupině. Aby člověk mohl umět rozlišovat mezi dobrem a zlem, je za potřebí, aby měl někoho, kdo ho vede a kdo mu poradí v momentě, kdy se střetne se situací, která ho může ovlivnit do budoucna.

„Z psychologického hlediska je mládež definována jako období, kdy dochází k rozporu mezi tělesnou a sociální zralostí.“²⁶ Vést a následovat, obojí musí být vyrovnané v možnostech, protože co se týče mladých a mládeže, jsou to lidé na začátku, kteří mají vše před sebou, a proto jejich kroky, rozhodnutí a činy jsou důležité pro jejich budoucí osud. Proto potřebují zázemí, rodinu a až potom informace. Jedině takový člověk může být samostatný. Může se postavit na vlastní nohy a být za sebe zodpovědný. Mnohdy se dělá chyba a smysl rodiny se podceňuje. Vždyť přece škola vyřeší vše. Dítě tam bude mezi vrstevníky, najde si kamarády a na špatné zapomene.²⁷ To je zásadní omyl. Pokud člověk nemá rodinné zázemí, pokud člověk neprožil dobré rodinné kvalitní vztahy, tím pádem nemá kladné vzory, škola nepomůže tyto potíže

²⁴ Srov., VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie*. Vyd. 1. V Praze: Vydavatelství Karolinum, 2005, 467 s. ISBN 978-802-4609-560, str. 337.

²⁵ VANIER, J., *Rodí se nová naděje*, Vydalo české katolické nakladatelství a vydavatelství Zvon, Praha 1997, 267 s., ISBN 80-7113160-11, str. 24.

²⁶ BALÍK, J., *Na cestě s mladými: o službě církve mladým lidem*. 1. vyd. Praha: Paulínky, 2004, 503 s. ISBN 80-860-2576-4, str. 63.

²⁷ Srov., BALÍK, J., *Na cestě s mladými: o službě církve mladým lidem*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2004, 503 s. ISBN 80-860-2576-4, str. 64.

zakrýt, ale naopak ještě je umocní. Potom se z mladého člověka stane někdo, kdo je na okraji zájmu ostatních, protože je jiný, protože má jinou rodinu, než mají ostatní, protože se tento člověk neumí rozhodnout, neumí navázat vztahy s lidmi ve svém okolí, nedokáže se v kolektivu prosadit, tím pádem se stává terčem posměchu (v lepším případě) a ztrácí tak důvěru v sebe sama a přichází tak o důvěru ostatních. Proto vedení v životě mladého člověka je velmi důležité.

„Výchova mládeže, jakéhokoli společenského původu, má být zaměřena tak, aby vyrůstali muži a ženy nejen rozumově vzdělaní, ale i velikého srdce.“²⁸ Co se týká pojmu následování, dá se chápat jako odpověď na pobídku vedoucího. Nastává v momentě, kdy vedoucí má co nabídnout. Tak jak člověk odpovídá Bohu na jeho pozvání vírou a životem podle víry, tak mladý člověk odpovídá následováním.

Následování je též do určité míry reflexe. Bývá často zpětnou reakcí na vedení. Díky ní získává vedoucí důležitou zpětnou vazbu, která mu ukazuje správnost jeho činnosti. Mladý člověk díky této reflexi dospívá k určitému poznání, které chce nadále rozvíjet a chce též poznat více. Zahořel pro změnu, kterou chce v životě provést.

Zde je důležité, aby mu v té změně bylo co možná nejvíce odborně a s láskou pomoheno. Mladý člověk je tedy reflexivní, čekající, ale zároveň motivovaný člověk, který chce být prospěšný. Motivovaný člověk, znamená člověk zaměřený k určitému cíli. Je to velmi individuální a v tomto období též rizikové, jelikož motivace člověka se nemusí ztotožňovat s nároky, které jsou kladeny na něho druhými.²⁹ Chce být užitečný, chce, aby byl brán takový, jaký je – se svými chybami i pozitivy, které jeho osobnost přináší.

Následování je též obrazem, obrazem toho, jenž vede. Ať chceme nebo ne, ukazujeme mladým lidem cestu a tak trochu nepřímou jim naznačujeme, jak určité situace řešit. A zde v minulosti docházelo k nepochopení. Jelikož odborní vedoucí se domnívali, že to jejich řešení situace je jediné možné a jediné správné za daných okolností, což mohlo vést mladé lidi k názoru, že vedení a dodržování určitých podmínek je omezující, nespravedlivé a namířené proti svobodě. „Cítí se bezmocní,

²⁸ Srov. *Dokumenty II. vatikánského koncilu*. Vyd. 2, V KN 1. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002, 603 s. ISBN 80-719-2467-9, Pastorální konstituce *Gaudium et spes*, č. 31.

²⁹ BUCHTOVÁ, B., *Člověk - psychosomatická bytost: k problému lidské sebereflexe*. 3. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2001, 223 s. ISBN 80-210-2730-4, str. 68.

vinní a neschopní. Nevidí žádný prostředek, jak pracovat na lepším světě.³⁰ Protože jim je dáváno najevo, že o jejich názory nikdo nestojí.

Ve skutečnosti vedoucí pouze ukazuje možnost, jak situaci řešit a je na mladém člověku, zda ten příklad přijme či ne, což je změna přístupu církve k mladému člověku po II. Vatikánském koncilu. Místo autority láska k bližnímu svému. Po pravdě řečeno, dnes mladý člověk je svobodný a je sám sebou. Zde je princip a smysl působení DCŽM. Mladý člověk se tak stává sám vzorem svým vrstevníkům, přičemž se seberealizuje a sebepoznává v prostoru, který mu byl nabídnut. Je na něm, jak ho využije a je také na něm, zda bude chtít v tomto prostoru být. Rozhodně je to pro ně mnohem přijatelnější, pokud vidí své vrstevníky, kteří jeví zájem a chtějí, aby se k nim přidal a kteří jej považují za sebe rovného.

Z psychologického hlediska pro práci s mladými je důležité mít zájem o tyto lidi. Mladí lidé jsou velmi zvědaví a pozorní, sami pochopí zda o ně je zájem opravdový nebo předstíraný a podle toho se skupinou identifikují, nebo se vyhraní. Dostatek času, ten velmi důležitý, protože práce s mladými je především o čase, už z toho důvodu, že dalším aspektem této práce je mít dostatek informací, bez nich to nejde a nepůjde. Trpělivost a zodpovědnost to celé zaštiťuje.

Můžeme potom být odměněni pozorností, následováním, důvěrou a pochopením. Naslouchání je totiž další důležitý moment, který mladým může chybět v momentě, kdy rodina i společnost v životě mladého člověka nějakým způsobem zklamaly. „Oni totiž touží ve svém životě po něčem absolutním, po něčem, co se podobá silnému a všemohoucímu otci nebo matce, po jistých hodnotách, po jednoznačných zákonech.“³¹ Umět naslouchat nemá nic společného s udělováním rad, ukazováním se a předváděním se, co vše znám a jak jsem skvělý. Základní podmínkou při procesu poznávání mladých lidí je naslouchání, skrze které poznávám jejich život a jejich nejvnitřnější touhy. V tomto procesu jde o bratrské láskyplné vyslechnutí toho, co má druhý na srdci, protože mnohdy stačí opravdu jen poslouchat. Z psychologického hlediska je to velmi důležité, protože jediné tak se můžeme dostat k srdci toho druhého a pochopit tak podstatu potíží a trápení mladých. Oni mnohdy ani o radu nestojí. Může se totiž stát, že člověk, který mluví o svých potížích, dojde sám k poznání, díky němuž už žádnou radu

³⁰ VANIER, J., *Rodí se nová naděje: Čím je a má být komunita*. Vydání 1. Praha: Vydavatelství a nakladatelství Zvon, 1997. ISBN 80-7113160-11, str. 17.

³¹ VANIER, J., *Rodí se nová naděje: Čím je a má být komunita*. Vydání 1. Praha: Vydavatelství a nakladatelství Zvon, 1997. ISBN 80-7113160-11, str. 18.

nepotřebuje. Jde o jakési kouzlo dialogu, v němž můžeme poznávat pravé působení Ducha Svatého. K tomu může dojít jen v láskyplném prostředí.³²

Naslouchání má též význam i pro toho, kdo poslouchá. Můžeme zde mluvit o jakémisi druhu neverbálního dialogu. Jde o velmi niterný vztah a člověk na správném místě dokáže tohoto využít pro prospěch celé skupiny, nejen pro jednotlivce. „Může se tak dozvědět o zálibách a o tom, co mladé lidi baví a může se tak orientovat v jejich světě.“³³

Z toho plyne, že práce s mladými zahrnuje tyto oblasti, psychologie, sociologie, pedagogika, pedagogika volného času, křesťanská výchova, medicína. Jsou to oblasti, které nelze opomenout a každá z těchto oblastí musí být nějakým způsobem zastoupena v této v práci s mladým člověkem, aby byla komplexní. Protože, kromě dědičnosti, se u mladého člověka v jeho osobnosti objevují též, zažitě informace, zkušenosti. Především z období předškolního a školního, kdy se setkal poprvé s autoritou, učitel, vychovatel.³⁴ Práce s mladými lidmi je velmi náročná na čas, trpělivost. Je to jedna z nejtěžších činností, jelikož se v ní pracuje s mnoha zdroji a musí se počítat s tím, že vždy nemá jistý výsledek.³⁵ Je proto náležitý úkol všech pastoračních pracovníků umět pozorně číst a chápat svět mládeže, navazovat na pozitivní signály (větší zodpovědnost za volby, připravenost ke službě, ocenění lidských vztahů a těsných osobních kontaktů) i aspektů negativních (subjektivismus, hédonismus, potíže při rozhodnutích, kterými se člověk definitivně zavazuje, nedůvěra k institucím). Znalost mládeže není možná bez znalostí prostředí, v kterém mládež prožívá nejvíce času: škola, práce, volný čas. (Ambros, 2011)

Mladí lidé jsou stejní i rozdílní jako minulé generace mladých. Co se mění, to jsou vlivy, které na ně působí. A tak pod zdánlivě nepřístupnou vzdorovitou slupkou je mladý člověk toužící po Bohu, lásce, přijetí a pochopení. I ta největší zatvřelost s pomocí Boží se dá obměkčit. A zde je právě velký prostor pro pastorační³⁶. Vždy záleží

³² Srov., *Familiaris consortio: apoštolská adhortace Jana Pavla II. z 22. listopadu 1981 o úkolech křesťanské rodiny v současném světě*. 2. vyd. Praha: Nakladatelství a vydavatelství Zvon, 1996, 101 s. ISBN 80-711-3161-X, č. 11.

³³ BALÍK, J., *Na cestě s mladými: o službě církve mladým lidem*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2004, 503 s. ISBN 80-860-2576-4, str. 65.

³⁴ Srov. ČAČKA, O., *Psychologie dítěte*. 2., dopl. vyd. Tišnov: Nakladatelství Sursum, 1994. ISBN 80-857-9903-0, str. 86.

³⁵ Srov. BALÍK, J., *Na cestě s mladými: o službě církve mladým lidem*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2004, 503 s. ISBN 80-860-2576-4, str. 154.

³⁶ Srov., BALÍK, J., *Na cestě s mladými: o službě církve mladým lidem*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2004, 503 s. ISBN 80-860-2576-4, str. 155.

na osobním oslovení, jakým způsobem je mladý člověk osloven. Je si potřeba uvědomit, že to je Bůh, kdo chce vstupovat do života mladých a používá k tomu mnoho různých prostředků – např. i lidi. Je to Boží láska, která vstupuje do mladého srdce a zároveň je to tajemství, protože nikdo nemůže tušit, co tato láska způsobí v mladém roztouženém srdci a jakou silou mladého člověka ovlivní. Jelikož mladý člověk má mnoho potřeb, mnoho otázek, mnoho očekávání, což napovídá, že potřebuje mít toto mnohé, co se v něm objevuje, kde využít.

Z toho plyne, že mladý člověk potřebuje, prostor pro rozvoj „já.“ Svobodu pro seberealizaci, upřímnost a upřímné jednání, naplnění touhy po pravdě, naplnění touhy po prosazení se a pocitu být užitečný a prospěšný, naplnění touhy po Bohu, Boží lásce, naplnění touhy po společenství, naplnění touhy po přijetí své osoby, sebepřijetí, sebepoznání jako brána ve společenství s Bohem.

Co nezůstává stejné a v čem je mladý člověk jiný, než generace mladých v minulosti, je především způsob jednání a chování. „Hraje v tom určitou roli okolí, které se mnohdy k mladému člověku chová tvrdě a odměřeně, a tak se to odráží ve vnější části osobnosti, čímž je ovlivněna i vnitřní část osobnosti.“³⁷ Především jsou to masmédiá, která na ně chrlí negativní informace, se kterými si mladý člověk nedokáže poradit. Bohužel – hlavní negativní roli zastává televize, v jejímž programu se dnes najde pramálo výchovného.

A přesto se mnozí rodiče ve výchově svých dětí právě na ni příliš spoléhají, např. reklama na výrobky FA, před 22. hodinou uvádí reklamy se sexuálním podtextem, přičemž zákony v ČR o Sdělovacích prostředcích toto jasně zakazují. Potom se nemůžeme divit, že mladý člověk může nabýt dojmu, že zákony v této republice se dají beztrestně obcházet a nemusí se dodržovat, což může vést ke krizi autority, nenalezení pozitivních vzorů a extrémnímu individualismu v podobě nacionálních komunit, které tímto útočí na smysl spravedlnosti a pravdy v tomto státě.

1.2. Sociologická charakteristika mládeže

Pojem socializace je proces „osvojování si způsobů chování a seznamování se s kulturním prostředím, osvojení si společenských norem, plné přizpůsobení se

³⁷ Srov. Tamtéž, str. 156.

společenskému životu.“³⁸ Lidský jedinec přichází na svět jako potencionální člověk. Je na naprostém začátku, je plně závislý a nesamostatný. Až proces socializace z něho dělá člověka. Každá společnost má představu o svých jedincích, jaké sociální role mají zastávat podle pohlaví, inteligence, schopností a dovedností, které zahrnula do svých obecných sociálních norem.³⁹ Ovšem prvním sociálním prostředím, s kterým se člověk v životě setká je rodina. Jelikož každé dítě má touhu rozvíjet vztah založený na bezpečí s jedním nebo více nejdůležitějšími pečovateli. Jde o tzv. teorii připoutání.⁴⁰ Teprve až po sléze přichází ostatní prostředí. Proces socializace je poměrně složitý a ne vždy se shledá s kladným výsledkem. Zjednodušeně řečeno se jedná o proces Já v roli. O cestu, která směřuje od Já k My.⁴¹ Jde o cestu od globálního sebeuvědomění své odlišnosti k začlenění se mezi ostatní. Vytvoření si skutečné autonomie a autenticity mezi lidmi.⁴² Není to jednoduché, jelikož v tomto procesu mnohdy je mladý člověk sám, aniž by mu někdo pomohl. Přitom socializace není zápas jedince se společností, s druhými, a jejich předsudky. Vytváření sociálních konfliktů. Které mohou vznikat jak ve skupině tak mimo ní a mohou zanechat poměrně hluboké stopy v povaze mladého člověka. Vždy záleží na tom o jaký konflikt jde. „Jedinec jako člen skupiny a skupina, jedinec jako nečlen skupiny a skupina, dva členové skupiny nebo více členů skupiny.“⁴³

Sociologie definuje mládí jako životní období přechodu z dětství do dospělosti. V současné době bohužel v životě mladého člověka se objevují pasti, které čekají na sklapnutí. Jelikož mladý člověk se potřebuje zařadit a prosadit, je potencionálním terčem reklam a reklamních agentur, které využívají jeho mladého věku. Zde svoji dojisté míry negativní roli splňují masmédia.⁴⁴ Naproti tomu dříve vzorem a nápodobou dětí a mladých byly kreslené postavy, komiksy a knižní hrdinové, příchodem médií se situace změnila. Řada výzkumů prokázala, že reality show, telenovely, znamenají určité boom v přijímání hodnot a názorů jako, např. štíhlost, módnost, prezentace majetku.⁴⁵ Své místo zde mají též reklamy půjček a hypoték, které za fiktivně menší splátky nabízí

³⁸ VÝROST, J., *Sociální psychologie*. 2., přeprac. a rozš. vyd. Editor Ivan Slaměník. Praha: Nakladatelství Grada, 2008, 404 s. Psyché (Grada). ISBN 978-802-4714-288, str. 49.

³⁹ Srov., Tamtéž, str. 49-50.

⁴⁰ Srov. Tamtéž, str. 50-51.

⁴¹ Srov., ŘEZÁČ, J., *Sociální psychologie*. Brno: Nakladatelství Paido, 1998, 268 s. ISBN 80-859-3148-6, str. 42.

⁴² Srov., Tamtéž, str. 42.

⁴³ VÝROST, J., *Sociální psychologie*. 2., přeprac. a rozš. vyd. Editor Ivan Slaměník. Praha: Nakladatelství Grada, 2008, 404 s. Psyché (Grada). ISBN 978-802-4714-288, str. 306.

⁴⁴ Srov., Tamtéž, str. 53.

⁴⁵ Srov., Tamtéž, str. 54.

splnění snů. Bohužel většinou je to cesta do pekel. Ovšem o to více zraní mladého člověka v nitru duše, protože většinou mladí lidé nepředpokládají, že se jim bude lhát. Bohužel s takovýmto jednáním se mladý člověk setkává i v jiných životních situacích (např. při hledání zaměstnání, ve škole, v rodině, ale i při trávení volného času). „Mnozí mladí lidé se tak stávají apatickými, upadají do deprese a hledají náhražky v partách, v drogách nebo v neodpovědných sexuálních vztazích.“⁴⁶

Tím se dostávají na okraj zájmu společnosti a stávají se samotáři, utápí se v pocitu nepochopení a lhostejnosti, které se stávají základními rysy konzumní společnosti. Bohužel je to mnohdy obrázek dnešních dnů. Málo kdo si však uvědomuje, že *„kdo hmotným nebo duševním nátlakem někoho nutí, aby jednal proti svému svědomí, uvádí ho do hříchu proti Bohu.“*⁴⁷

Další chybou, která se objevuje v dnešní době je to, že stát začíná suplovat roli rodičů v oblasti výchovy. Jsou oblasti v lidském životě, kde rodina je nenahraditelná. Žádná státní moc ve své podstatě ji nemůže plně nahradit. Je si potřeba uvědomit, že narození dítěte není jen lidským aktem, ale že i plánem Božím. Není to tedy jen věc člověka. V tomto momentě společnost v podobě státu selhala. Živila domněnky rodičů, že je morální zbavit se zodpovědnosti za někoho, kdy zrovna se jim to hodí. Díky tomu mladý člověk prožívá v současné době mnoho krizí, krize rodiny, krize vztahů, krize hodnot, krize zaměstnání, krize vědomostí, krize sexuálního dospívání, krize celého života.

Je pochopitelné, že v takovémto životě se mladý člověk rychle ztratí. Těžko hledá oporu a cestu z tohoto bláznivého světa. Proto v jeho životě získávají na důrazu různé subkultury. Vrstevnické skupiny, které pozitivně či negativně ovlivňují mentalitu mladého člověka.⁴⁸ Bohužel někdy to vede až k zoufalým činům. Způsob tohoto života pak vede k apatii, nechuti, což může vést k tzv. generačnímu vykořenění. Mládež se tím orientuje na přítomný okamžik a své potřeby chce uspokojit hned, okamžitě. Žije tak prchavým okamžikem, což způsobuje povrchnost, nestálost, odcizení se druhým i sobě. Lidský život tak ztrácí hodnotu a rozměňuje se v jiných hodnotách, které získávají na důležitosti. Jde o sex, drogy, alkohol, hazard, násilí. Bohužel, mnohdy se na těchto

⁴⁶ VANIER, J., *Rodí se nová naděje: Čím je a má být komunita*. Vydání 1. Praha: Nakladatelství Zvon, 1997, 266 s. ISBN 80-7113160-11, str. 17.

⁴⁷ TEOLOGICKÉ TEXTY: *časopis pro teologii a službu církve* [online]. Vyšehrad: Královská kolegiální kapitula sv. Petra a Pavla, 1995 a 2002 [cit. 2012-11-03]. ISSN 0862-6944. Dostupné z: <http://www.teologicketexty.cz>.

⁴⁸ Srov., SMOLÍK, J., *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Grada, 2010, 281 s. ISBN 978-802-4729-077, str. 21-22.

hodnotách živí různé skupiny mladých lidí (party) tzv. rebelů, v jejichž vodách loví ultrapravicové uskupení a nacionalistické strany.⁴⁹

Nostradamus v jedné své předpovědi řekl, že ve 20. století budou živí závidět mrtvým, protože život se otočí proti existenci člověka. Ovšem v 21. století tu máme jiný fenomén. Na jedné straně lidé ve věku 14 – 18 let v podstatě v životě zažili už vše, aniž by jejich nevyzrálá mentalita byla schopna bez rizika zpracovat tyto prožitky. Mají tak zkušenosti, o kterých dospělí ani netuší a zároveň mladí nevědí, co s nimi, nerozumí jim. Na druhé straně mladí závidí starým – „protože být mladým dnes, je opravdu velmi těžké. A právě tohle by mělo odborné veřejnosti nahánět strach.“⁵⁰

Většina dnešní mládeže naštěstí je na útěku před konzumní společností a díky tomu se zde otevírá široká možnost pastorage. Je potřeba tuto možnost využít a nepromarnit jí. Zvláště – když u mládeže roste touha po transcendentnu a duchovních hodnotách. Zvláště u věkové skupiny 19 – 23 let převažuje touha po duchovních hodnotách i díky tomu, že se v této skupině objevují studenti. Přesto však se zde objevují rozdílné příčiny tohoto hledání. Mladý člověk se totiž s Bohem setkává především v oblasti filozofie a při zájmu o člověka v oblasti anatomie, psychologie a antropologie atd. Další z možných příčin je ta, že Boha hledají jako léčitele ve výše zmíněných životních krizích, které chtějí nějakým způsobem řešit. Bohužel se stává, že právě tito lidé v momentě, kdy Bůh začne od nich očekávat zodpovědné chování a přístup k víře jako otázce cesty, aby tím přijali spoluzodpovědnost za svůj život tak se zklamou. Oni sami si nedokáží uvědomit, že i zde na ně číhá nebezpečí. „Povrchní zájem o duchovní hodnoty a nezodpovědnost může vést k provozování nezřízených a nebezpečných technik v oblasti magie a okultismu.“⁵¹

Chápání duchovního světa v dnešní době má zvláštní nádech v podobě novopohanství a sektářství. Hlavně tyto směry rekrutují mladé lidi, kteří mají touhu po tajemném, dobrodružném zážitku. Apelují na odvěkou touhu mladého člověka se nějakým způsobem odlišovat, být jiný, než ti, co ho nechápou.⁵² Chtějí tím dávat najevo, že tu jsou, ale nikdo o ně nejeví zájem, nikdo je nechce slyšet a nikdo jim nerozumí. Je to jakýsi výkřik do prázdna. Bohužel si neuvědomují, že si zahrávají

⁴⁹ Srov., Tamtéž, str. 40.

⁵⁰ VANIER, J., *Rodí se nová naděje: Čím je a má být komunita*. Vydání 1. Praha: Nakladatelství a vydavatelství Zvon, 1997, 266 s. ISBN 80-7113160-11, str. 19.

⁵¹ BALÍK, J., *Na cestě s mladými: o službě církve mladým lidem*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2004, 503 s. ISBN 80-860-2576-4, str. 83.

⁵² Srov. SMOLÍK, J., *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Grada, 2010, 281 s. ISBN 978-802-4729-077, str. 104.

s ďáblem samotným, který jim nic nedá, ale vše si vezme. Je zajímavé, že ve světě plném informací, se ty důležité a varující, záhadným způsobem mizí. Mladí lidé se k nim nedostanou. Místo toho se setkáváme s jakýmsi informačním smetištěm, kde je sice velké množství údajů, ale žádné z nich se nedají v praktickém životě použít. Ďábel má velmi rozsáhlé působení – a z vlastní zkušenosti mohu potvrdit, že dokáže velmi lstivě a nenápadně svádět duše. A nejvíc se mu to právě daří u raněných, zklamaných, opuštěných duší, které zdánlivě nemohou najít pomoc v momentě, kdy potřebují. Proč zdánlivě? Mnoho takto postižených lidí svému okolí už nevěnují pozornost, a tak na případnou pomoc ani nereagují. Proto je potřeba, aby církev využila všeho, co se jí nabízí.

„V současné době prožíváme globalizaci v celém rozsahu lidského života a církev má mnoho globalizačních prvků, které by mohla využít.“⁵³ Už svým společenstvím naznačuje tento charakter. Církev je společenství, které se projevuje svojí růzností, ale přitom vnitřně je sjednocené. Je věrným obrazem Nejsvětější Trojice. Církev může svou rolí využít a posílit v oblastech, jí vlastních např. v světovosti v působení napříč celým světem, v misiích a pastorači, v katechezi a pochopení smyslu toleranci, ekumenismu, dialogu s ostatními církevními společenstvími, v pedagogice a sociologii, v psychologii a v sociální nauce církve.

Mladý člověk může najít smysl života jen tehdy, pokud má naději. Naději člověk má, pokud věří. A jelikož každý člověk něčemu věří, dá se jeho víra motivovat. Správná motivace vede k vyzrálosti. Vyzrálost ve víře znamená zodpovědnost, schopnost adekvátně mluvit o své víře a diferenciaci víry.⁵⁴ Jenom vyžralá víra je samomotivující a schopna předávání. V prostředí ovládaném masmédií a virtualitou se od člověka pouze očekává, že je bude využívat a používat. Žít v jejich zajetí a stát se jejich otrokem.⁵⁵ Myslím, že tu máme příklad situace, která se dá přirovnat k biblickému Exodu, kdy Bůh vyvedl svůj lid z egyptského otroctví. Bůh i zde nabízí pomocnou ruku v podobě DCŽM, jež zpočátku byla pouhými ostrůvky víry. A posléze se stala rozšířeným hnutím mladých. Je pravda, že pomoc mladým lidem není jednoduchá, jelikož mladí lidé jsou

⁵³ BALÍK, J., *Na cestě s mladými: o službě církve mladým lidem*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2004, 503 s. ISBN 80-860-2576-4, str. 87.

⁵⁴ Srov. ALBERICH, S. E. a DŘÍMAL, L., *Katechetika*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Portál, 2008, 215 s. ISBN 978-807-3673-826, str. 10.

⁵⁵ Srov. SMOLÍK, J., *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Grada, 2010, 281 s. ISBN 978-802-4729-077, str. 91-94.

ve svých očekáváních nároční a mnohdy netrpěliví. Může se tak stát, že i ti, co vyslyší Boží volání, cíle nedojdou, což ale neznamená, že je to činnost nesmyslná.

Bohužel mnoho farností není připraveno splnit očekávání mladých a chybí též zkušenost v komunikaci s mladými. Tato komunikace je jiná, než s dospělými. Mladí jsou totiž zvědaví a také kritičtí. Řeknou hned, co se jim nelíbí, jelikož se v nich zračí čistota a touha po pravdě. Není proto pro mnohé kněze, hlavně staršího data narození, nalézt u nich pochopení. Proto se může stát, jako např. v mém okolí, že se slavností, nebo některých jiných farních aktivit, účastní povětšinou senioři. „Rodiny s dětmi jezdí do jiných farností, kde už práce s mladou generací je zavedena a není odmítána.“⁵⁶

Jeden z důvodů je ten, že práce s mladými není jednoduchá služba. Je velmi náročná na čas, vědomosti i na psychiku, ale je i vděčná. Není potřeba se jí vyhýbat. Pro kteroukoliv farnost je to příležitost, jak jí dát nový rozměr a zajímavost. Není náhodou, že tam, kde se pracuje s mládeží, je i časem vyšší zájem o farní aktivity ze strany dospělých. Vždyť každý máme rodiče a mladý člověk, pokud je spokojen, tak rodiče bývají zvědaví proč. Což potom může vést ke zlepšení vztahů ve farnosti spoluprožívání liturgie. Potom může farnost fungovat jako jedna rodina.

Co se týče komunikace s mladými, je potřeba být otevřený, co možná se nejvíce držet pravd a faktů. Mnohdy mladé příliš nezajímá omáčka kolem a pompéznost. Může se dělat chyba i v tom, že v zájmu přiblížení dochází k opomíjení či zkreslování mravních zákonů. Je to nešvar dnešní společnosti. Dělá se to především v marketingu nebo různých náborových centrech. Nalákat mnoho lidí na něco, co je oslovuje (jako jsou např. slevy a atraktivní dárky) a čekat, že to nějak dopadne, že někdo z nich časem zůstane.⁵⁷

Z evangelia se nedají pouze vyjímát jen věci, které se líbí, a které znějí lidskému uchu líbivě. V evangeliích se setkáváme i s radikálními zprávami, kterých se, ale bát nemusíme, jelikož mladí určitý radikalismus v sobě mají a je jim blízký. Jisté potíže v této oblasti způsobují malé farnosti, které v práci s mladými nemohou být soběstačné už díky svému malému pastoračnímu prostoru. Navíc ani stát v tomto ohledu nepomáhá svojí politikou zaměstnanosti, která vede k migraci mladých lidí z vesnic. Drobné farnosti tak přichází o své věřící bez náhrady, jelikož mnoho mladých lidí se už nevrátí.

⁵⁶ BALÍK, J., *Na cestě s mladými: o službě církve mladým lidem*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2004, 503 s. ISBN 80-860-2576-4, str. 97.

⁵⁷ Srov. SMOLÍK, J., *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Grada, 2010, 281 s. ISBN 978-802-4729-077, str. 69-70.

Nemají ani důvod se vracet, protože hodnoty člověka jsou pozměněny a ve většině případů jsou mladí lidé vykořeneční. V novém prostředí mají mnoho závažných starostí, které přesahují rámec duchovních hodnot, pokud nejsou rodinnou tradicí tyto hodnoty drženy a obnovovány. Mnohdy se člověk, i když je pokřtěn, k duchovnímu životu už nevrátí. „Proto je potřeba zaběhlé přístupy i v církvi pojmout nově – zajímavěji, než doposud. Aby byly schopny splňovat nároky mladých lidí.“⁵⁸

Jedná se o oblasti farní a mimo farní aktivity, přístup kněze při mši Svaté k mladým, vysvětlovat mladým Písmo Svaté, liturgii a morální zásady, učit se hovořit a komunikovat způsobem blízkým mladému člověku, označit negativní vlivy uvnitř farnosti a postavit se za to, co je pozitivní

Nezištná a bezpodmínečná láska, trpělivost, otevřenost, pravdivost a věrnost Kristu je jediná možná cesta, která vede ke změně mentality na všech úrovních. Pokud tedy církev nechce ztratit kontakt s mladými, nemůže se spoléhat na nějaké společenské změny – protože společnost jde cestou sekularizace. Proto církev musí sama spoléhat na vlastní kvalitu osobnostní a vztahovou. Církev v tomto vztahu musí působit jako rodina, jako komunita, která dává prostor a misionářsky působí na sebezrovoj k hledání odpovědi.⁵⁹ Protože i církev je na cestě, i ona se rozvíjí. A tak proč by nemohla růst a utvářet se společně s mladým člověkem a ne k němu přistupovat z pozice Všeználka, který ostatní nebere vážně a jejich názory neposlouchá. Bohužel je to přirozené, že my, dospělí, víme, jak by se mladí měli chovat a snažíme se jim to vštěpovat. A oni se jako naschvál chovají opačně, než bychom si představovali. Dělají to po svém, a tak, jak chtějí oni. Zapomínáme, že každá osobnost má svoji autonomii, která by se neměla potlačovat – potom to může vést k poruše spontánního vývoje až k frustraci.⁶⁰ Člověk se začne stydět za své projevy, za své potřeby. Začne cítit, že je jiný a může se vymezovat, odcizovat a mohou se objevit potíže se svým zařazením.⁶¹ To už bývá pozdě na to, aby se člověk mohl v cizím prostředí realizovat. Strach, nedůvěra mohou potom způsobovat,

⁵⁸ BALÍK, J., *Na cestě s mladými: o službě církve mladým lidem*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2004, 503 s. ISBN 80-860-2576-4, str. 106.

⁵⁹ Srov., *Familiaris consortio: apoštolská adhortace Jana Pavla II. z 22. listopadu 1981 o úkolech křesťanské rodiny v současném světě*. 2. vyd. Překlad Terezie Brichtová. Praha: Nakladatelství Zvon, 1996, 101 s. ISBN 80-711-3161-X, č.4.

⁶⁰ Srov. BUCHTOVÁ, B., *Člověk - psychosomatická bytost: k problému lidské sebereflexe*. 3. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2001, 223 s. ISBN 80-210-2730-4, str. 114 – 115.

⁶¹ Srov., Tamtéž, str. 38.

že člověk se začne chovat strojeně. Sice navenek bude splňovat očekávání druhých, bude se chovat tak, jak oni chtějí, ale on z toho nebude mít žádnou radost.⁶²

Hlásání Evangelia je hlásání pravdy a ne strojenosti a podvodného jednání. Aby člověk mohl přijímat dary Ducha Svatého, musí jeho činy vycházet ze srdce a být jeho chtěním. Mladí ve společnosti jsou její dynamikou. Způsobují napětí, vyvolávají inovace a extravagantnost. I přesto je potřeba, je vnímat ve světě lásky a pochopení. Mladý člověk řeší otázku: „Co musím dělat, aby měl můj život hodnotu, aby měl smysl?“⁶³ A chtějí na ni znát odpověď. Nesmíme je podceňovat a odsunovat se slovy ničemu nerozumíš. Oni jsou schopni velkých věcí, obětí a lásky. A dospělí by je v tom měli podporovat moudrou radou. Mladí potom dospělé mohou překvapit svou otevřeností, která bývá maskována kritičností. Jak říká Jan Pavel II: „Drazí mladí přátelé! Odpověď, kterou dává v evangeliu Kristus mladíkovi, je adresována každému a každé z vás.“⁶⁴

Společenství církve je rozmanité, a tak je potřeba v tomto společenství více volnosti. Jan Pavel II. mnohokrát ukázal na svých setkáních s mladými, že je možné a potřebné překračovat církevní klišé, zbytečnou strnulost a lidské zásady, které mohou lidem vadit. Jedině tak je možné, aby Evangelium vniklo do života mladých.⁶⁵ Tím mu mladí lidé snáze porozumí, protože daleko lépe a snadněji se něco předává, čemu lidé porozumí, co chápou. Rychleji se to rozšiřuje a navíc to člověka baví. Má o to zájem a umí to používat. Evangelium je živé, nejsou to jen historická fakta, ale je neustále zpřítomňováno životem lidí, kteří ho žijí, používají ho ke svému každodennímu koloběhu. Tím je Bůh přítomen v životě člověka. Božím slovem, které člověk přijal a žije ho.⁶⁶

Současná doba však ukazuje hlavně díky osobnosti Jana Pavla II., že církev v komunikaci s mladými si mnohé osvojuje a její důležitost stoupá. Hlavně díky: SDM, komunikaci, která je mladým blízká, vysvětlování Písma Svatého, přibližování se mladým v jejich prostředí, příprava snoubenců na manželství.

⁶² Srov., SMOLÍK, J., *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Grada, 2010, 281 s. ISBN 978-802-4729-077, str. 34 – 36.

⁶³ PAVEL, J., *Kristus vás miluje: Jan Pavel II. mládeži*. 1. vyd. Překlad Ctirad Václav Pospíšil, Maria Benetková. Praha: Paulínky, 2001, 270 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-860-2534-9, str. 39.

⁶⁴ Tamtéž, str. 41.

⁶⁵ Srov., Tamtéž, str. 47 – 49.

⁶⁶ Srov., *Kompendium katechismu Katolické církve*. Překlad Josef Koláček. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006, 209 s. ISBN 80-719-5094-7, str. 35.

V práci církve s mladými byla velmi důležitá osoba papeže Jana Pavla II., který hned od počátku, co jím byl zvolen v r. 1978, prokázal výjimečnou citlivost pro mladé lidi. Bylo to v té době sice neobvyklé a hodně neuvěřitelné, ale hodně potřebné.

Sám papež prohlásil několik dní po svém zvolení na Petrův Stolec: „Vy jste naděje církve a světa, vy jste moje naděje.“ Tím bylo opravdu jasné, že mladý člověk konečně našel své pevné místo v církvi a církev se mu otevřela. Evangelium zjevuje přátelství, které Ježíš choval ke svým učedníkům a ukazuje též náklonnost, kterou choval k mladým. Stejně tak o této náklonnosti mluvil i papež, že ne on, ale především Kristus v něm zve mladé do svého domu, aby v něm spolu s nimi zasedl ke společnému stolu, jímž je život. Svědectvím byla setkání mladých s papežem, kde počet mladých rostl od setkání k setkání. Tato setkání byla plná lásky a přijetí.⁶⁷ Dosvědčovala vztahy, které se na těchto setkáních zrodily a v průběhu dalšího života upevňovala, například v podobě manželství, což se událo loni v naší farnosti. Tato setkání jsou důkazem, že na nich bylo zaseto zrno naděje pro budoucí vývoj, že mladým lidem se otevřel netušený obzor pro vlastní evangelizaci. Jakoby se Kristus znovu zrodil a svolával své věřící, aby šířili lásku do celého světa, což bylo potvrzeno i závěry II. Vatikánského koncilu, který předznamenal příchod nové doby a nové evangelizace, o které mluvil Jan Pavel II. Ta se totiž netýkala jen přinášení evangelia do vzdálených zemí. Misionářem je každý katolík bez rozdílu, který dokáže svědčit o svém životě z víry. Je to tedy i přinášení evangelia mladým. I mezi nimi jsou tací, kteří o Kristu neslyšeli. Zvláště mladí volají po osvobozující pravdě, Kristova poselství a po životním programu, který toto poselství vyjadřuje v evangeliu.⁶⁸

Jen skutečně svobodný člověk musí milovat Boha v Ježíši Kristu. Protože je to on, kdo nás vysvobodil od hříchu a smrti a učinil nás Božími dětmi.⁶⁹ Málokdo si uvědomuje, že právě u mladých se evangelizace proměňuje v něco skutečného. Když se podíváme nejen na SDM, ale i na znaky DCŽM a DCM vidíme, že evangelium se stává životem a opravdovým prožíváním v celé své čistotě. Slova Jana Pavla II. nebyla jen jeho myšlenkou nebo jeho činem, ale opravdu Božím dílem. Copak by sám člověk byl

⁶⁷ Srov., PAVEL, Jan. *Kristus vás miluje: Jan Pavel II. mládeži*. 1. vyd. Překlad Ctirad Václav Pospíšil, Maria Benetková. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2001, 270 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-860-2534-9, str. 75 – 169.

⁶⁸ Srov., Tamtéž, str. 9 – 10.

⁶⁹ Srov., PAVEL, J., *Kristus vás miluje: Jan Pavel II. mládeži*. 1. vyd. Překlad Ctirad Václav Pospíšil, Maria Benetková. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2001, 270 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-860-2534-9, str. 43.

schopen oslovit tolik lidí, strhnout takové masy a rozhořet pro Krista tolik srdcí s takovou nikdy nekončící vášní, pokud by se nejednalo o samotného Krista?

Jak říká ve své exhortaci Pavel VI.: „Evangelizace se tedy rozvíjí do celé své bohaté šíře tehdy, když uskutečňuje ono nejnaternější pouto a nebo lépe řečeno, onen nepřetržitý vztah mezi Božím slovem a svátostmi.“⁷⁰

Je si potřeba připomenout základní složky či metody evangelizace: evangelizace slovem, evangelizace svědectvím, výukou katechismu, evangelizace hromadnými sdělovacími prostředky, evangelizace obrazem, evangelizace lidskou zbožností

Ve všech těchto částech se evangelizace dotýká našeho života, protože se nestačí jen evangelizaci učit a na kázáních ji poslouchat. Ona musí promlouvat ke každému tím, že bude prožívána v obyčejných, prostých životech.

Potom je člověk opravdu svobodný a jen takový člověk je opravdu bohatý. Bohatství víry tu není jen pro úzký okruh lidí – vyvolených, jak si představovali stoupenci gnóze. Opravdové bohatství se nekonečným a nevyčerpatelným nestává množstvím hodnot, ale tím, že je pro všechny, že z něho může čerpat každý člověk.

1.3. Pastorační charakteristika mládeže

Pro lepší pochopení situace v oblasti pastore mladých, je potřeba zmínit historický proces vzniku Sekce pro mládež České biblické konference, který nebyl tak jednoduchý. Především do roku 1989, se pastore setkávala s existenčními problémy. Komunistické vládě se téměř povedlo společnost odkřesťanšit a hlavně mladou generaci. Železná opona mladé lidi uzavřela, izolovala je od západního světa. I když tu byly určité náznaky, něco s tím dělat, vždy byly nějakým způsobem potlačeny.⁷¹

V 70 letech minulého století se trochu situace změnila, začala vznikat různá křesťanská společenství mládeže. Byly podporovány řadou kněžských i laických osobností. Začaly též působit skrytě i různé skupiny např. turistické oddíly, či salesiánské chatky atp. Salesiáni především začali pracovat s mládeží, přičemž navazovali na činnost a odkaz jejich zakladatele sv. Dona Bosca. Jeho osoba je spojena s pojmem prevence,

⁷⁰ *Evangelii nuntiandi: Hlásání evangelia : apoštolská exhortace Pavla VI. z 8. prosince 1975.* 2., opr. vyd. Praha: Nakladatelství a vydavatelství Zvon, 1996c1990, 75 s. ISBN 80-711-3159-8, č. 49.

⁷¹ Srov., BALÍK, J., *Na cestě s mladými: o službě církve mladým lidem.* 1. vyd. Praha: Nakladatelství Paulinky, 2004, 503 s. ISBN 80-860-2576-4, str. 58.

preventivní výchova. Prevence jako omezující, ale i zároveň motivující.⁷² Což se později rozšířilo a v jistém smyslu se stalo jedním ze základních kamenů pozdějších mládežnických center.

„Ovšem pro vznik Sekce pro mládež České biblické konference mělo největší význam setkávání mládeže na Příchovické faře v 70 - 80 letech minulého století.“⁷³ Zde byl počátek zrodu mládežnického centra, tehdy však ještě utajeného. Jelikož v té době nebylo nic neobvyklého, že StB kněží byli vyslýcháni a potrestáni i za to, že se jen, setkali s mladými lidmi. Zásahu na všem měl P. Mirek Šimáček. Po roce 1989 se však situace změnila a církev v oblasti evangelizace mladých byla postavena před jinou, ale neméně nebezpečnou situací. Z části vyvolanou velkým očekáváním mladých od církve a též velkým očekáváním církve od mladých. Bylo jisté, že přijdou nová pokušení a svody, které mohou bránit evangelizaci mladých a tak církev musela být první kdo ukáže mladým, že ji na nich záleží, že s nimi počítá. Nabídnout srdce i ruku mladému člověku. Což není úkol pro jednu farnost či diecézi, ale pro celou církev. Proto musela být vytvořena síť mladých lidí, ve všech diecézích s intenzivní spoluprací. Tím byla ustanovena sekce, jako odpověď biskupů na hluboké potřeby mladých lidí⁷⁴. Jelikož si církev též uvědomovala, že mladí lidé musí být zapojeni aktivně, nejen pasivně přihlížet jak je někdo formuje. Aby oni samy, formovali sebe a své vrstevníky.

Dát najevo mladému člověku, že tu je někdo, kdo naslouchá, kdo ho poslouchá a chce mu porozumět. Proto je sekce uspořádána tak, že kromě několika kněží, ji tvoří mladí lidé, kteří jsou pověřeni biskupem, službou svým vrstevníkům, čímž zprostředkovávají jemu zpětnou vazbu. Následná spolupráce s universální církví, zejména s Papežskou radou pro laiky a dalšími složkami katolické církve, daly vzniknout pastorační mládeže, uskutečňované sekcí tak jak ji známe dnes.

Z hlediska pastorační současný pohled na mládež je ovlivněn její situací. Obecně situace mládeže v ČR není jiná, než situace mládeže na celém světě. I u nás je cítit nebezpečí nové nepsané ideologie, za kterou stojí masmedia, nesprávně předkládaný a tím pádem i pojatý liberalismus a absolutní relativismus⁷⁵. Málo kdo si uvědomuje, že

⁷² TEOLOGICKÉ TEXTY: *Časopis pro teologii a službu církve* [online]. Vyšehrad: Královská kolegiální kapitula sv. Petra a Pavla, 2002/Mládež a Kristus, [cit. 2012-11-03]. ISSN 0862-6944. Dostupné z: <http://www.teologicketexty.cz>.

⁷³ BALÍK, J., *Pastorační plán sekce pro mládež České biskupské konference*. Praha: Sekretariát České biskupské konference, 2002. 48 s. ISBN neuvedeno, str. 9.

⁷⁴ Srov., Tamtéž, str. 10.

⁷⁵ Srov., BALÍK, J., *Pastorační plán sekce pro mládež České biskupské konference*. Praha: Sekretariát České biskupské konference, 2002. 48 s. ISBN neuvedeno, str. 11.

pokud vytěsníme Boha z našeho života, vytěsňujeme sami sebe. V podstatě jdeme proti sobě a odcizujeme se navzájem. Vytváříme hranice mezi sebou, namísto toho, abychom k sobě a svým duším hledali cestu. Potom pochopitelně dochází ke strádání duše, která ve stresovém prostředí se lehce upíná k falešným vyzím a falešným prorokům. Pokud se vytrácí z života člověka smysl pro Boha, vytrácí se i smysl pro člověka.

Způsobené to bylo hlavně přílišným očekáváním mladých lidí od politické změny v roce 1989. Kdy očekávali nové vztahy, očistění společnosti od podvodů, korupcí a lží. Na místo toho se staly svědky dalších skandálů, švindlů a neprůhledných machinací⁷⁶. Proto se mnohým může zdát, že jediné co platí a co je trvalé je moc peněz. Mladý člověk dnes je ovlivňován především: emotivním a virtuálním světem, který působí na něho od útlého věku, mnohdy bez reálných, pozitivních vzorů. Což může negativně působit na osobu, která je ve vývoji. Masmédia a reklama, které mohou vytvářet dojem reality. Informace, internet se stávají nejdůležitějším prvkem v životě mladého člověka. Ovšem také tím posledním na čem u něho ostatní kladou důraz.

Tím je ovlivněna mentalita mládeže, která dnes má jiné rysy než v minulých dobách: vnitřně dospívá později, tedy prodlužuje se tzv. doba zrání, naproti tomu co život ve společnosti se zrychluje a tím požadavky na něho kladené se zvětšují. Čímž je jeho osobnost neustále někam tlačena. Rozhoduje se obtížně, mnohdy neví, ale rady se od okolí nedočká. Nedokáže se tak začlenit a dostává se do samoty a odcizení. Pozitivní vzory většinou nenachází v reálném životě, ani v rodině. Mnohdy ani rodina neví o trápení svého dítěte, nikdo totiž na to nemá čas. Studium se prodlužuje a oddaluje dobu, kdy by se měl rozhodnout pro profesy. Odklání se od oficiálních struktur a identifikuje se v neformálním prostředí. Své vnitřní napětí vybíjí agresivitou, s kterou se setkává dnes a denně ve škole, na ulici i doma.

Dnešní výchovný systém, který je založen především na informacích, si jen těžko s tímto dokáže poradit, pokud kromě informací si nebude klást za cíl vést mladého člověka k vyšším hodnotám⁷⁷. Aby byl schopen sebe výchovy jako základu k tomu, aby mohl vychovávat druhé.

Zájem mladých o náboženské otázky a církve nadále trvá, což je pro budoucí vývoj mládeže pozitivní. Ovšem je diferencován. Nejvyšší zájem je přibližně u věkové skupiny okolo 20 let. Je to dáno jednak tím, že tento člověk už stojí na vlastních nohou a tak naplno zažívá krizi života v nichž si musí poradit sám. Pociťuje více vnější tlak na

⁷⁶ Tamtéž, str. 12.

⁷⁷ Tamtéž, str. 13.

svoji osobnost a těžko se orientuje v chaosu, na jedné straně konzumní a na druhé straně příliš tržní společnosti. Kde mladý člověk těžko uspokojuje potřeby duchovní a transcendentní, které právě v této době člověka podněcují k aktivitě.

Ovšem v rozmezí věků 15 – 18 let je spíše znát lhostejnost vůči církvi, jelikož právě na tento věk se cíleně zaměřují reklamní firmy a snáze v tomto věku mladí lidé podléhají konzumním trendům ve společnosti. Tím se otevírá církvi, jak je výše uvedeno nový prostor a svým způsobem i specifický pro její pastorační práci. A církve se této možnosti ujímají a počítají s mládeží zejména při evangelizaci současného i budoucího světa.

Již církevní otcové na II. Vatikánském koncilu zdůraznili ve svém poselství mládeži, že *„Ve jménu tohoto Boha a jeho syna Ježíše vás vyzýváme, abyste rozšířili své srdce na rozměr světa, abyste porozuměli výzvě vašich bratří a abyste odvážně dali vaše mladistvé síly k jejich službě. Církve se na vás dívají s důvěrou a láskou.“* Nejdůležitějším pokoncilním dokumentem, který se zmiňuje o mládeži je *Christifideles laici*. S mladými lidmi je nejvíce spojena osoba papeže Jana Pavla II, který charismatickým způsobem se zapojil do práce s mladými. Dokázal jim, že v církvi jsou lidé, kteří mají mladým co říci a mohou je vést. Mohou jim dát to po čem touží, jistotu, domov a pocit sounáležitosti s tímto nelehkým světem. Že v něm nejsou sami, opuštění, ale je tu společenství, které je potřebuje.

O pastorační práci s mládeží se Jan Pavel II zmínil v dokumentu *Novo millennio ineunte*⁷⁸. Zde nastínil základní pastorační úkoly pro církve na počátku nového tisíciletí. Dobře si uvědomuje, že úspěšná pastorační práce mladých je závislá na úspěšné pastorační práci ostatních oblastí lidského života. Proto zdůrazňuje osobu Ježíše Krista, která musí být ústřední postavou celého našeho života a veškeré naší aktivity. Proto říká, že *„nezachrání nás nějaké zaklínadlo, ale Osoba a jistota, kterou přináší slovy: Já jsem s vámi.“*

Ukazuje oblasti, kterým by se pastorační práce obecně měla ubírat: První oblastí je svatost. Modlitba, evangelizace, vzájemná láska. Jsou to základní prvky pedagogiky svatosti, které by v žádné pastorační práci neměly chybět⁷⁹.

⁷⁸BALÍK, J., *Pastorační plán sekce pro mládež České biskupské konference*. Praha: Sekretariát České biskupské konference, 2002. 48 s. ISBN neuvedeno, str. 15.

⁷⁹BALÍK, J., *Pastorační plán sekce pro mládež České biskupské konference*. Praha: Sekretariát České biskupské konference, 2002. 48 s. ISBN neuvedeno, str. 16.

Další oblastí je spiritualita společenství což znamená: obrátit srdce k Tajemství Trojice, v rámci tajemného těla církve vidět bratra ve víře, jako někoho, kdo mi patří. Schopnost vidět v druhém především to pozitivní. Vytvořit prostor bratru tím, že ponese břemena jeden druhého. Obě tyto oblasti jsou nejen důležité, ale mladí se v nich už od samého počátku mohou zapojit a být aktivními. Protože služba mládeži ve společenství, je možností jak se učit a jak vytvářet církev jako domov.⁸⁰ Odvaha hlásat Boží slovo. I když se mladí neustále mnění, jedno mají stálé a společné. Touhu po pravdě a lásce. A právě na těchto dvou pilířích byla prvotní církev vybudována a díky nim trvá do dnešní doby. Hlavně v dnešní době, je potřeba odvaha, hlásat i náročné a nepopulární pravdy. Bez toho by jakákoliv činnost byla neúčinná a navíc by nevedla do předu, ale konzervovala by se. Jan Pavel II dával mladým odvahu slovy „*máte právo na pravdu a její radikalitu.*“

Pojem mládež z hlediska pastorační je definován věkem, který se pohybuje v rozmezí mezi lety 14 – 30. Konkrétněji se dá pojem mládež rozčlenit do několika hledisek podle: náboženského prostředí, vzdělání, věku, stavu, toho čím jsou schopni přispět k vytváření Božího lidu, způsobu, kterým se staví ke křesťanství a k církvi. „Pochopitelně existuje i řada dalších novodobých hledisek, podle kterých by se mohl pojem mládež členit, ovšem tyto jsou hlavní a navíc pastorační plán nezpracovává způsob doprovázení pro jednotlivé podskupiny.“⁸¹ Důležitý je ovšem i vztah místních církví k mladým lidem, ten dokládají listy biskupů, četná osobní setkání a dlouholetá podpora biskupů pastorační mládeže např. promluva kardinála M. Vlka při svěcení Nazareta a Příchovic, katecheze Mons. Graubnera na mezinárodním setkání animátorů v Rychnově nad Kněžnou atd.⁸²

V pastorační mládeže nachází uplatnění a opodstatnění různé metody. Základní metodou Sekce mladých je, skrze formované mladé lidi, kteří mají zázemí v církvi, oslovovat další mládež v nejrůznějších prostředích. Vytvořit prostor pro jejich aktivitu a schopnosti. „Mládeži by se mělo především skrze svědectví života křesťanů, s odvahou ukazovat, že v Kristu je pramen naděje, lásky, radosti, života a pravdy.“⁸³ Krista je třeba

⁸⁰ Srov. PAVEL, J., *Kristus vás miluje: Jan Pavel II. mládeži*. 1. vyd. Překlad Ctirad Václav Pospíšil, Maria Benetková. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2001, 270 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-860-2534-9, str. 49.

⁸¹ BALÍK, J., *Pastorační plán sekce pro mládež České biskupské konference*. Praha: Sekretariát České biskupské konference, 2002.48 s. ISBN neuvedeno, str. 16.

⁸² Srov., Tamtéž, str. 8.

⁸³ BALÍK, J., *Pastorační plán sekce pro mládež České biskupské konference*. Praha: Sekretariát České biskupské konference, 2002.48 s. ISBN neuvedeno, str. 20.

mladým lidem předkládat, jako toho, kdo je doprovází na jejich cestě, církev ukázat jako domov pro mladé. Nesmí však chybět, ze strany církve, ani odvaha hlásat náročné morální zásady. V praxi totiž, mladí lidé od církve očekávají, že je důsledně povede, což znamená prohlubovat náboženské vzdělání, duchovní formaci, zpovědní službu, formaci animátorů, přípravu dospělých na první svaté přijímání, přípravu k biřmování, přípravu na manželství a doprovázení mladých manželství. Důležitou součástí pastorače mladých je duchovní vedení, které má dvě podoby. Příležitostné duchovní vedení (laici) a trvalé duchovní vedení jež je spojeno s kněžstvím⁸⁴. Obecně platí, že pokud duchovní doprovázení má mít výchovný dopad, je součástí komplexního působení. Což platí i u duchovního doprovázení mladých.

Mladí ve svém životě hledají: vzory pro následování, smysl všeho dění, sebevýchova, sebekritika, svoboda, rozlišování, hledání, třeba míst kde lze prožít kladnou zkušenost víry, naslouchání. Mladí mají především potřebu být milováni. Proto v duchovním doprovázení je vztah lásky velmi důležitý, proto ne každý je vhodný k této službě. Je to služba, jelikož každá činnost spojená s výchovou, vedením je službou někomu a proto hodně záleží na osobnosti toho, kdo tuto službu vykonává. Z toho vyplývá, že by osoba duchovního vůdce měla splňovat určitá kritéria⁸⁵. Přátelskou radu, či pomoc dokáže poskytnout v podstatě každý. Ovšem duchovní vedení je něco jiného, než rada. Je daleko hlubší a dá se definovat jako dlouhodobá služba, jako určitý druh povolání v církvi. Toto povolání mohou příležitostně vykonávat laici, starší či dospělí animátoři. Dá se říci, že příležitostným duchovním vůdcem, může být každý dospělý křesťan, který jev duchovním životě, alespoň o krok napřed než ten, kterého vede. Další důležitým aspektem je psychologie. Duše člověka je velmi křehká a zranitelná zvláště duše mladého člověka, která je hodně citlivá na jednání a zacházení s ní. Jde přece o budoucnost toho člověka a jeho zkušenosti s prostředím, v kterém se ocitá. On je ten, který se rozhoduje zda dané vedení přijme. Proto zde není místo pro různé experimentování, nedá se ani spoléhat pouze na spontánní rady či nápady⁸⁶. Je potřeba odborného vzdělání, aby duchovní vůdce stále na sobě pracoval, zde se právě o toto starají kurzy animátorů.

⁸⁴Tamtéž, str. 21.

⁸⁵BALÍK, J., *Na cestě s mladými: o službě církve mladým lidem*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2004, 503 s. ISBN 80-860-2576-4, str. 202.

⁸⁶BALÍK, J., *Na cestě s mladými: o službě církve mladým lidem*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2004, 503 s. ISBN 80-860-2576-4, str. 203.

Kromě příležitostných duchovních vedoucích jsou tu i trvalí. Každé duchovní doprovázení, má-li být trvalé, musí být spojeno s kněžstvím. Protože kněží, už díky své formaci, splňují další podmínky potřebné pro duchovní vedení. Svoboda a vedení je důležitá pro pochopení co vlastně znamená vedení. Jsou o tom představy rozdílné a proto hned na začátek každý vedoucí by měl mít v tom jasno, aby mladému člověku to dokázal vysvětlit. Vedení neznámá se k někomu citově upnout, navázat osobní vztah, který posléze může být překážkou v další práci. Vedoucí též nenahrazuje rodiče, ani jejich povinnosti nemůže suplovat a nemůže vyřešit všechny potíže vedeného⁸⁷. Měl by zachovávat svobodu, autonomii osobnosti a nenutit vedeného dělat to, co vedoucí považuje za správné. Duchovní vedení je především služba a tak po celou její dobu musí být chápána, nenahrazuje žádnou jinou péči. Proto je zde důležité působení Ducha svatého, za jehož pomoci se dá zaujmout správné východisko z různých situací, do kterých se vůdce může dostat.

Cílem duchovního vedení je hlubší setkání se s Kristem. Vytvořit prostředí proto, aby Bůh mohl vstoupit do srdce vedeného⁸⁸. Bůh k člověku promlouvá a oslovuje ho takovým způsobem, aby v něm vyvolal odpověď. Odpovědí člověka je víra, život z víry. A duchovní vedení má napomoci člověku k tomu, aby mohl odpovědět. Učí ho poznávat a naslouchat mu. Dobrý vůdce vede vedeného k samostatnosti, ale je mu i oporou v případě milných rozhodnutí a to bez výčitek. Doprovází mladého člověka při jeho přerodu ve zralého jedince, který je schopen samostatného rozhodování a je zodpovědný. Jelikož duchovní vedení nemá za úkol pěstovat závislost vedeného na vedoucím.⁸⁹ Po pravdě řečeno čím méně duše vedeného potřebuje vedoucího tím lépe. V pastoraaci existují různé modely podle, kterých se pastoraace řídí.

1.3.1 Pozitiva a úskalí v pastoračního přístupu

Pastorace mládeže naráží v současné době na fenomény, s kterými si nemusela v minulých dobách potýkat. Je to způsobena jednak tím, že se změnil společenský řád, jelikož jakákoliv změna ve společnosti, je mladým člověkem velmi citlivě vnímána, ale

⁸⁷Tamtéž, str. 211.

⁸⁸Tamtéž, str. 212.

⁸⁹Srov., VANIER, J., *Rodí se nová naděje: Čím je a má být komunita*. Vydání 1. Praha: Nakladatelství Zvon, 1997. ISBN 80-7113160-11, str. 170.

také proto, že mnoho etických norem po staletí platilo, ale v dnešní pluralitní společnosti strácí na samozřejmosti. „Obzvláště silně a svůdně okouzlují mládež tzv. konzumní společnost, která z ní dělá otroky a zajatce individualistického, materialistického a hédonistického pojetí lidské existence. Materiálně chápáný blahobyť se rovněž prosazuje jako jediný smysl života: blahobyť, jehož je nutno dosáhnout stůj co stůj a za každou cenu.“⁹⁰

To se projevuje v životě mladých lidí např. v pojetí sexuálního života. Sex jako samozřejmost, všednost. Už to není darování se druhému, ale nutnost odevzdání se. Tím se Láska ze vztahu vytrácí a dostává jiný rozměr. Proměňuje se v žádostivost, ukojení tělesných potřeb, jež přináší určité smyslové dobro. Žádostivost, také se jí říká dychtivost, chtíč nebo smyslnost. Už to není akt dvou svobodných navzájem darujících si lidí, ale akt individuálního pojetí dobra. Je to určitá forma odcizení se a uzavření se. Což v životě mladého člověka může způsobovat nemalé komplikace pro jeho budoucí vývoj.⁹¹ Tím, že se člověk vyvíjí si též utváří představy, na kterých staví svůj názor a podle, kterých se chová. Představy jsou jakou si kostrou budoucího žebříčku hodnot. Představy člověka vycházející ze zkušenosti, jsou praktickým poznáním, které utvrzuje člověka v tom, že koná správně a že to tak má být. „Předmětem projevu vůle je svobodně zvolené jednání. Pokud odpovídá racionálnímu řádu, je příčinou dobroty vůle, mravně nás zdokonaluje a uschopňuje k tomu, abychom uznali, že naším posledním cílem je dokonalé dobro a původní počáteční láska.“⁹² Může tak jeho rozum a vůle dát souhlas i pokřivené představě. Jeden z příkladů může být chápání slova svoboda. Svoboda v individualistickém chápání nebere v úvahu svobodu druhých. Napojuje se na touhu vlastnit a ovládat. Společenství se tak štěpí na individuality, které existují pro sebe a žijí pro sebe a vlastní blaho. Pochopitelně potom vůči jiným generacím, které žily v jiném mravním prostředí, se tak mladí vymezují. Jelikož za předmět určitého morálního skutku nelze považovat proces či událost čistě fyzického řádu, hodnocený podle toho, do jaké míry vyvolává, určitý stav věcí ve vnějším světě.⁹³

⁹⁰ PAVEL, J., *Pastores dabo vobis: posynodální apoštolská adhortace Jana Pavla II.* z 25. března 1992. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Zvon, 1993. ISBN 80-711-3070-2, č. 8.

⁹¹ Srov. tamtéž.

⁹² PAVEL, J., *Veritatis splendor: encyklika Jana Pavla II. o základech morálního učení církve* z 6. srpna 1993. 1. vyd. Překlad Josef Koláček, Markéta Koronthálová. Praha: Nakladatelství Zvon, 1994, 131 s. ISBN 80-711-3114-8, č. 78.

⁹³ Srov., PAVEL, J., *Veritatis splendor: encyklika Jana Pavla II. o základech morálního učení církve* z 6. srpna 1993. 1. vyd. Překlad Josef Koláček, Markéta Koronthálová. Praha: Nakladatelství Zvon, 1994, 131 s. ISBN 80-711-3114-8, č. 78.

Zde mohou pomoci pastorační modely, které zahrnují více oblastí lidského života a pomáhají tak pastorači, nejen lépe přiblížit člověku, ale přináší zpětnou vazbu, která je velmi důležitá, protože i pastore je kontakt a dialog. Člověk nebyl stvořen jako samotná bytost, ale jako bytost zaměřená ke společenství.⁹⁴

1.3.2 Pastorační modely

Model přesvědčivých nabídek

Je charakterizován naléhavostí svědectví křesťanské zkušenosti v celé své provokativní radikalitě. Člověk sám není schopen překonat rozpory, které prožívá. Člověk prožívá globální potřebu objevit význam a hodnotu života. Potřebuje stále výzvy, které ho probudí. Křesťan je přiveden k poznání nejskrytější povahy bytí. Víra je přilnutím ke Kristu, které nabízí spásu po smrti již nyní. To sebou přináší přijetí absolutních kritérií v životě v církvi. Spása je přítomná v církvi. Zvěstování má svoji kulturní, charitativní a misionářskou dimenzi. Výchova je proces, zaměřený na přijetí významu celé skutečnosti.

Model objektivity

Pastore je postavena na přesvědčení, že to tak musí být. Poznání člověka ve víře je objektivní. Jeho zralost a růst je spojen s přijetím víry. Víra je chápána jako přilnutí k pravdě stále zralejší.⁹⁵ Mladý člověk je považován za nezralého. Starší generace nabízí mladé generaci pomoc, aby dozrála pomocí osvědčených prostředků, které církve vypracovala.

Model osvobození

Pastore optimisticky počítá s člověkem a schopností každého dozrát ke zralé odpovědnosti za své osvobození ve jménu víry v Ježíše. Člověk je chápán jako obraz

⁹⁴ *SPOLEČENSTVÍ A SLUŽBA: lidská osoba stvořená k Božímu obrazu*. Překlad Ctirad Václav Pospíšil. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005, 62 s. ISBN 80-719-2971-9, č. 40.

⁹⁵ Srov., VANIER, J., *Rodí se nová naděje: Čím je a má být komunita*. Vydání 1. Praha: Nakladatelství Zvon, 1997. ISBN 80-7113160-11, str. 54.

Boží, uvězněni v nepříznivých kulturních a sociálních strukturách.⁹⁶ Výchova jej má přivést k plné důstojnosti. Křesťan je proto člověkem, který je plně angažován za zlepšení světa. Víra je chápána jako interpretace a radikalizace lidského pokroku.

Model výchovný

Služba člověku se uskutečňuje intenzivní výchovnou prací. Existuje jistý objektivní a normativní projekt lidského zrání. Stává se měřítkem osobního růstu každého člověka. Člověk má schopnosti a dary, které je třeba rozvinout. Výchova nabízí konkrétní zkušenost růstu v autonomii a zodpovědnosti. Výchova je možná jen tam, kde je člověk milován, kde se raduje, prožívá krásu a podpírán. Odpovědi jsou konkrétní, podávány z oblasti jistoty a přesvědčení toho, kdo vychovává. Důležitý je vztah mezi vychovatelem a dítětem, příklad, přítomnost a schopnost orientovat růst.

Model kerygmatický

Staví na duchovní rovině křesťanské zkušenosti, která je radikálně odlišná od běžného rytmu lidského života. Kérygma je užíváno u charismatických a neokatechumenálních skupin. Zdůrazňují komunitní charakter křesťanské zkušenosti, společenství je místem vlastní identity jednotlivce, pomáhá překonávat klima.

⁹⁶ Srov., *SPOLEČENSTVÍ A SLUŽBA: lidská osoba stvořená k Božímu obrazu*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005, 62 s. ISBN 80-719-2971-9, str. 13.

2. Charakteristika kurzu ANIMÁTORŮ DCŽM Mamre

2.1. Rozdíl mezi DCM a DCŽM jejich zaměření – cíle

V úvodu je potřeba přiblížit pojem animátor, jelikož pod tímto pojmem, si mnozí lidé mohou představovat cokoliv. Ovšem animátor není kdokoliv. Rozhodně to není vůdce, není to ani zástupce. Jméno animátor je odvozeno od slova anima – duše⁹⁷. Tedy se jedná o člověka, který vnáší do společenství ducha, jehož prostřednictvím působí Duch svatý na určitou skupinu. Tím je zřejmé, že takový člověk nemůže být volen někým, ani někým dosazován. Zpravidla se během určité doby z daného společenství přirozeně vykrytalizuje. Jen takový to člověk může mít přirozenou autoritu, která je velmi důležitá pro tuto profesi. Je pravdou, že někdy může zasáhnout i kněz v kolektivu, pokud si všimne osobnosti, která má k tomuto dispozice, ale není to pravidlem. Nikdo se do ničeho nemůže nutit.

Dá se říci, že animátor v sobě spojuje několik schopností, které známe z jiných sdružení a jiných dob. Je to asistent, vedoucí, starší bratr. Ovšem animátor netvoří nic z náhody a z ničeho. Ale z podstaty vztahů, musí tedy být schopen nejen vztahy navazovat, ale též udržovat, pečovat o ně, což v takové míře není jen otázkou lidské dimenze, ale především Boží. Animátor je člověk, který má rád mladé lidi a zdrojem jeho lásky je láska ke Kristu.⁹⁸ Stará se o program společenství a řídí jeho vnitřní vztahy.

Někdy se stává, že lidé si zaměňují pojmy animátor a pedagog volného času.⁹⁹ Ano oba se zajímají o mládež a vedou ji. Ovšem pedagog svoji výchovu staví profesně na základech obecně lidských, ale náboženský rozměr u něho hraje důležitou roli v jeho osobním životě. U animátora je tomu naopak, což mu umožňuje jít do mnohem větší hloubky, otevřít a zasáhnout tak srdce všech ve společenství duchem plným lásky, porozumění a milosti.¹⁰⁰ Jeho působení je inspirováno evangeliem a dává tedy silnou nabídku k setkání s Kristem, současně s velkou pozorností k mladému člověku. Je tedy

⁹⁷BALÍK, J., *Na cestě s mladými: o službě církve mladým lidem*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2004, 503 s. ISBN 80-860-2576-4, str. 305.

⁹⁸ Tamtéž, str. 307.

⁹⁹ Srov. Tamtéž, str. 308.

¹⁰⁰ Srov. ALBERICH S. E. a DŘÍMAL, L. *Katechetika*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Portál, 2008, 215 s. ISBN 978-807-3673-826, str.189 – 190.

zřejmé, že animátor má užší pole působnosti, které ovšem může zaměřit do větší hloubky. Jak se říká někdy méně znamená více.

Proto je nejdůležitější formace animátorů, patří mezi klíčové body pastorace mládeže. Dosud se sice systematická a pravidelná formace příliš neprovádí, ale jako příležitostná aktivita se objevuje u skautských oddílů vedených v křesťanském duchu a u salesiánů. „Můžeme se s ní setkat i u některých občanských sdružení, které pořádají různé pobytové akce pro děti mladší 15 let“¹⁰¹.

V tomto směru, proto byl velmi důležitý vznik DCM a DCŽM, diecézních center života mládeže, které přece jen se mohly zaměřit na pravidelnou formaci animátorů, kteří se v podstatě rekrutují z jejich řad. Přesto mezi oběma je určitý rozdíl. „Vycházejí ze stejné podstaty.“¹⁰² DCMŽ lze chápat jako takové vyústění, pokračování DCM. Tak jak se vše vyvíjí, tak se vyvíjí i centra mládeže. Od předávání víry mladým lidem v kreativním duchu, k reálnému životu, kterého se mohou skutečně dotknout a mohou se na něm skutečně podílet. DCŽM zastřešuje DCM, dává mu oporu ve společenství mladých a poskytuje zpětnou vazbu.¹⁰³ Stává se protaženou rukou DCM, jelikož zasahuje širší rozměr života mladých, přináší reálný důkaz života v Kristu. Obraz, který podněcuje fantazii mladých lidí a dovoluje jim to po čem ve svém nitru touží. Být respektováni, podílet se na společném životě, být jeho součástí a nalézt smysl života. A není náhodou, že tento smysl mladí lidé nachází pod křídli církve, která tím naplňuje učení Krista a dává tím nový rozměr šíření evangelia a misijní činnosti. Jan Pavel II. napsal: „chci, aby každý katolík pochopil, jak je v dnešním světě důležité být misionářem Boží spasitelné lásky.“¹⁰⁴ Nejsou k tomu určeni jen kněží, biskupové, řeholníci atd. Každý pokřtěný člověk se stává misionářem a má za úkol hlásat evangelium. „Všichni laici jsou od okamžiku svého křtu misionáři, protože celá církev je ve své podstatě misionářská.“¹⁰⁵ Evangelizační činnost církve nespočívá jen v hlásání

¹⁰¹ BALÍK, J., *Na cestě s mladými: o službě církve mladým lidem*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Paulinky, 2004, 503 s. ISBN 80-860-2576-4, str. 329.

¹⁰² BALÍK, J., *Pastorační plán sekce pro mládež České biskupské konference*. Praha: Sekretariát České biskupské konference, 2002. 48 s. ISBN neuvedeno, str. 29.

¹⁰³ Srov., Tamtéž, str. 30.

¹⁰⁴ PAVEL, J., *Papež odpovídá: encyklika papeže Jana Pavla II. "Poslání Krista Vykupitele" (Redemptoris missio)*. 1. vyd. Překlad Marie Dolečková. Praha: Nakladatelství Zvon, 1995, 71 s. ISBN 80-711-3128-8, č. 1.

¹⁰⁵ PAVEL, J., *Papež odpovídá: encyklika papeže Jana Pavla II. "Poslání Krista Vykupitele" (Redemptoris missio)*. 1. vyd. Překlad Marie Dolečková. Praha: Nakladatelství Zvon, 1995, 71 s. ISBN 80-711-3128-8, č. 17.

evangelia do stále širších zeměpisných oblastí a stále většímu počtu lidí.¹⁰⁶ A právě evangelizační činnost, šíření evangelia mezi mladými, objevování nového života, jeho transcendentních rozměrů naplňuje DCŽM a ukazuje další aspekt evangelizace. Evangelizace, která vchází do života lidí a nejen jejich život, ale je samé proměňuje a mění. Jejich žebříček hodnot, myšlení, chování a prameny, kořeny z nichž lidé vychází ve svých podnětech a názorech.¹⁰⁷ Mnoho lidí si představuje misijní činnost spojenou se zahraničím, obracením na víru lidí někde hodně daleko. Evangelizovat člověk může také ve svém okolí, ve své rodině, u svých přátel. Misijní činnost je pomoc, ve své podstatě a tu člověk může poskytnout potřebným v chudobě, v těžké životní situaci, nebo zdravotně postiženým. Nebo svojí pozorností vůči druhým lidem např. penzistům, matkám s dětmi, těhotným ženám. I chování může mnohé změnit nebo zlepšit.¹⁰⁸ „Ve všech dobách, a zvláště pak v současné době, je základním úkolem církve usměrňovat lidskou mysl, jakož i svědomí a zkušenost všeho lidstva ke Kristovu tajemství a pomáhat všem lidem, aby se důkladně seznámili s hloubkou vykoupení, k němuž dochází v Ježíši Kristu.“¹⁰⁹ Je potřeba ovšem dodat to, co DCŽM v současném světě může mladým a i dospělým nabídnout. Je to pomoc před odcizením sebe sama a odcizením se od druhých. Protože „úplné ztotožnění se společenskými poměry, podobně jako úplné omezení jen na vlastní já, nakonec člověka odcizuje sobě samému, jiným i hlubším tajemstvím života.“¹¹⁰ Specifickým prvkem DCŽM je složení týmu z mladých lidí a kněze. Jejich kurzy se konají v podobě víkendových setkání během 3 let. Výhoda je v tom, že během víkendu se dají upevnit určité vazby a prohloubit vztahy. Ovšem určitá nevýhoda může být v tom, že mezi jednotlivými víkendovými setkáními uplyne delší doba a tak je zde kladena náročnost na výdrž a trpělivost.

V kostce se dá říci, že zaměření DCŽM je život podle Božího slova a k tomu program těchto center směřuje veškerou svoji činnost.¹¹¹ Zaměření DCŽM je: život

¹⁰⁶ Srov., *Evangelii nuntiandi: Hlásání evangelia : apoštolská exhortace Pavla VI. z 8. prosince 1975*. 2., opr. vyd. Praha: Nakladatelství Zvon, 1996c1990, 75 s. ISBN 80-711-3159-8, č. 21.

¹⁰⁷ Srov., Tamtéž, č. 22.

¹⁰⁸ Srov., VANIER, J., *Rodí se nová naděje: Čím je a má být komunita*. Vydání 1. Praha: Nakladatelství Zvon, 1997. ISBN 80-7113160-11, str. 232.

¹⁰⁹ *Redemptor hominis: encyklika Jana Pavla II. Vykupitel světa z 4. března 1979*. 1. vyd. Překlad Marie Kyrálová. Praha: Nakladatelství Zvon, 1996, 72 s. ISBN 80-711-3178-4, č. 10.

¹¹⁰ KUSCHEL, K. J., *Teologie 20. století: antologie*. Vyd. 1. Překlad František Mrázek Dobiáš. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, 1995, 462 s. Studium (Česká křesťanská akademie), sv. 3. ISBN 80-702-1074-5, str. 408.

¹¹¹ BALÍK, J., *Na cestě s mladými: o službě církve mladým lidem*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Paulinky, 2004, 503 s. ISBN 80-860-2576-4, str. 158.

podle Božího slova, skupina lidí, která je rozhodnuta pro život z evangelia, vedení komunity s velkým pochopením pro mladé, ale s určitými požadavky, zakotvení v církvi, formace stálého týmu, prostý a skromný život.

Jsou to nejdůležitější body, kterými se řídí diecézní centra. Na těchto bodech je vidět, že zde se objevuje nový rozměr, který paradoxně navrácí život k původnímu křesťanskému smyslu, něčemu co se sice mnoha lidem může zdát přežitě, ale k čemu je člověk povolán Bohem.¹¹² Lidé věřící i nevěřící něco od života očekávají, potřebují smysl, vědět, že to co dělám, jak žiji má nějaký význam. Pochopitelně pokud člověk bude žít sám, bez zájmu o druhé a bez zájmu druhých, těžko ten smysl najde. Není nezajímavé, že už ve starém Římě si všimli chování a jednání křesťanů, kteří v té době byli sektou. Říkali: „podívejte se, jak oni se milují.“

Zaměřením této činnosti, jak vyplývá z výše uvedeného je mladý člověk. Proto že mladý člověk je budoucnost společnosti,¹¹³ jaký bude on, jaké bude mít zkušenosti. To vše bude ovlivňovat jeho názor a náhled na vše co ho obklopuje. Záleží jen na tom zda společnost chce mít rostoucí počet radikálně zaměřených lidí, kteří svůj osud budou spojovat s nacionalismem, pokud se vůbec budou schopni identifikovat a nestanou se z nich bludné duše na okraji zájmu, na okraji společnosti. Toto je hlavní poslání mládežnický center, které mohou svým potenciálem mladým ukázat cestu.¹¹⁴ Navíc mladí pomáhají mladým, což je myšlenka, která může otevřít srdce i těch, kteří nemají dobré zkušenosti s dospělými. Vrstevník svému vrstevníkovi snáze uvěří, jelikož doba, kdy mladí hledaly své vzory ve svém okolí je za námi. Dnes se spíše rekrutují do skupin, které své vzory mají spíše virtuální, jelikož virtuální svět pomalu a tiše přejímá vládu nad životy mladých a mnozí už mají na něm vypěstovanou závislost, např. sociální sítě, které sice zpočátku vypadali jako dobrý nápad, ale záhy se objevily nedostatky v anonymitě, díky níž podvodníci a další zlé živly, získaly obrovský prostor pro své působení.¹¹⁵

Ve své podstatě DCŽM od počátku svého působení, byli jakými si ostrůvku víry v rozbouřeném moři nevole a společenského chaosu. Pomalu se tyto ostrůvky sobě

¹¹² Srov., PAVEL, J., *Kristus vás miluje: Jan Pavel II. mládeži*. 1. vyd. Překlad Ctirad Václav Pospíšil, Maria Benetková. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2001, 270 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-860-2534-9, str. 44.

¹¹³ Srov., Tamtéž, str. 56.

¹¹⁴ Srov., BALÍK, J., *Na cestě s mladými: o službě církve mladým lidem*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2004, 503 s. ISBN 80-860-2576-4, str. 160.

¹¹⁵ Srov., SMOLÍK, J., *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2010, 281 s. ISBN 978-802-4729-077, str. 93.

začali přibližovat a plnit svoji důležitou funkci v Nové evangelizaci, u jejíhož zrodu stál papež Jan Pavel II.

Každé společenství, jestliže má být křesťanské, musí být založeno na Kristu a žít v něm. Když naslouchá Božímu slovu, soustřeďuje svou modlitbu na eucharistii, žije ve společenství, které se vyznačuje jednotou srdce a duše a dělí se o věci a dělí se o věci podle potřeb svých členů.¹¹⁶

Jednou z nejznámějších postav, která je spojována nejen s DCŽM a DCM, ale s veškerou činností týkající se pastorační mládeže v České republice je p. Jan Balík, který už po druhé se stal ředitelem Sekce pro mládež České biskupské konference. Stál u zrodu Arcidiecézního centra života mládeže Nazaret a byl zodpovědný za pastorační mládež asi jedenáct let v arcidiecézi. Šest let byl farářem v Praze – Strašnicích.

V současné době vychází jeho nová kniha o Diecézních centrech života mládeže. Kniha tohoto typu na trhu doposud chyběla, jelikož se jedná o systematický pohled na historický vývoj a současnost DCŽM, jenž je dostupný i laické veřejnosti. Do této doby sice vycházely sborníky a určité tituly ČBK, ale ty byly určeny pro vnitřní potřebu diecézí a pro kněží, pro jejich formaci.¹¹⁷

Tato kniha je rozdělena do třech bloků. První část je orientována ke spiritualitě DCŽM. Je v ní nastíněna historie spirituální teologie, která se váže ke spiritualitě DCŽM. Bez ní se nedá pochopit ani význam, ani místo center v životě mladých lidí. Život center je založen na trojiční teologii. Tento základní princip je zde vysvětlen a ukázána jeho praktická aplikace v životě a fungování center. V duchu II. Vatikánského koncilu, jehož program byl též založen na trojiční teologii a bez jeho přijetí by zakládání center bylo velmi ztíženo, nebo znemožněno.¹¹⁸

DCŽM jsou centra, která jsou založena na Božím životě. Jsou prochnuta duchem svatým, jenž se projevuje a působí ve vztazích, které jsou základem jakéhokoli společenství. Je to nepřetržitá zkušenost církve během staletí, která využívá toho nejlepšího co bylo kdy uděláno pro mládež. Osobnost pátera P. Šimáčka se zde zjevuje jako ta, která byla Bohem obdařena vůlí a silou položit základy tohoto společenství na Příchovické faře. Překonat tak překážky a nebezpečí plynoucí z politické situace v 70 –

¹¹⁶ Srov., Sk 2, 47 – 77.

¹¹⁷ BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: I. Sborník o podstatě těchto center a jejich každodenním životě*. Praha: Sekce pro mládež ČBK, 2008, 85 s. ISBN neuvedeno, str. 3.

¹¹⁸ Srov., BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: Vznik, spiritualita, výhledy*. 1. vyd. Petrská 9, Praha: Paulínky, 2011. ISBN 978-80-7450-032-9, str. 23.

80 letech minulého století, kdy práce s mládeží pro kněze se rovnala nebezpečí odsouzení a vězení.

V druhé části je pak podrobně zmapována činnost DCŽM a DCM od jejich začátků v Příchovicích, přes záhadné nic nedělání StB, která aktivity v Příchovicích pouze monitorovala, aniž by se pokusila o nějaké proti akce.¹¹⁹ Což je nezvratný důkaz o Božím požehnání této činnosti. Dále je v této knize systematickým způsobem popsána činnost center, jejich prvky a význam. Jak mají fungovat, čím jsou významné pro církve a mladé lidi a jak je ovlivňují v životě. Protože se nejedná o reflexi jednostranného pohledu, ale o reflexi oboustrannou, která jde do hloubky a snaží se o co nejlepší přiblížení činnosti center laické veřejnosti. Ale nevěnuje se jen tomu co se povedlo, je kritická a odkrývá to co se nepříliš povedlo, potíže přes, které se museli centra dostat a poučit se z nich, aby mohli nabízet kvalitnější služby mladým lidem.¹²⁰

V třetí části jsou popsány jednak podmínky vzniku DCŽM, tak i formování členů stálého týmu a kněze. Je zde naznačeno, že nejen mladí od kněze, ale i kněz od mladých se učí. Je to vzájemný kontakt, který není formován jen z jedné strany a stejně tak jako ne všichni mladí seč hodí do stálého týmu, tak ne všichni kněží se hodí pro tuto službu. Je to pochopitelné, jelikož na tuto službu se lze připravit pouze teoreticky. Prakticky se formuje až v reálné činnosti ve společenství, nikdo totiž neví co může očekávat, k jakým událostem dojde a jak mladí budou na kněze reagovat.¹²¹ Jsou to právě ty krizové momenty, které se mohou objevit a musí se pojmenovat a řešit. Proto tato služba není jednoduchá, ale právě ta náročnost vede k úspěchu a pro mnohé kněží se stává nezapomenutelnou službou, na kterou vzpomínají a v budoucnu se k ní znovu vrací, pokud mají příležitost.¹²²

Už výše jsem se dotkl pojmu spiritualita. Spiritualita společenství a spiritualita člověka. Je základní složka života v centru. Spiritualita se váže k duchu, znamená duchovní. V minulosti se mluvilo o duchovním člověku. Ale sv. Irenej v podstatě definoval člověka jako „toho, který se skládá z těla, duše a ducha. Stejně jako u

¹¹⁹ Srov., BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: Vznik, spiritualita, výhledy*. 1. vyd. Petrská 9, Praha: Nakladatelství Paulínky, 2011. ISBN 978-80-7450-032-9, str. 23.

¹²⁰ Srov., Tamtéž, str. 23.

¹²¹ Srov. Tamtéž, str. 289.

¹²² Srov., BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: I. Sborník o podstatě těchto center a jejich každodenním životě*. Praha: Sekce pro mládež ČBK, 2008, 85 s. ISBN neuvedeno, str. 16.

nejsvětější trojice je duch ten, který oživuje vztahy a propojuje všechny tři osoby. Duchem je trojice celistvá, duchem je i člověk celistvý, harmonický.“¹²³

Spiritualita společenství tedy je, prolnutí Ducha svatého celým společenstvím. Každé lidské společenství, je vlastně pozvání Boha k životu v Nejsvětější trojici, je jím obrazem. „Každá jednotlivá lidská bytost je stvořena k Božímu obrazu stejně jako lidská společnost ve svém celku.“¹²⁴ Bůh člověka nekonečně miluje a zároveň je člověk schopen nezištné lásky. V tomto vztahu totiž, oproti vztahům lidským, nezaloženým na Bohu, nejde o změnu druhého. Stejně tak DCŽM se také nesnaží změnit mladého člověka za každou cenu. Změnit osobnost člověka podle nějakých vzorů a mravních ideálů. Pokud se užívají nějaké vzory osobnostní, tak jen jako dokreslení. Např. divadelní představení v rámci volnočasové aktivity. Jelikož mladí se rádi vyjadřují, jsou rádi když mohou projevit svoji kreativitu a tak se jim v této oblasti dává prostor.¹²⁵

Vztah v nejsvětější trojici je založen na plné svobodě a dobrovolného sebedarování a jakýkoliv lidský vztah, který má být jeho obrazem toto musí respektovat. Ve společenství DCŽM jsou mladí lidé učeni přijímat a darovat, pochopit a sdílet společně lásku k bohu. To je základ tohoto společenství. Nejde totiž v něm o dům, organizaci, ale v první řadě jde o člověka. Jak říká sv. Augustin: „základním účelem, důvodem a cílem společenského života je být jedné mysli a jednoho srdce.“

Jedním ze základních prvků společenství DCŽM je život ve vzájemné křesťanské lásce. „Lidské bytosti jsou stvořeny k Božímu obrazu právě jako osoby schopné osobního a meziosobního poznání a lásky.“¹²⁶ Láska není nic samozřejmého, automatického, ale je zavazující. Proto se jí člověk musí učit. Nedá se od ní odběhnout, když se dostaví neúspěch. Nedá se začít znovu. Je jen cesta dopředu a ponaučení z vlastních chyb, i z chyb druhých. Jde o poznání a sebepoznání, protože jedno bez druhého není možné. Potom by to bylo jen poloviční a nic co je v bohu ukotvené, není jen napůl, nebo jen tak. Buď to je nebo není. Charakteristiku, universalitu DCŽM můžeme vidět ve dvou směrech. Společenství a stálý tým. Je zde evangelium prakticky

¹²³ FARRUGIA, E. G., Encyklopedický slovník křesťanského Východu. Vyd. 1. Redaktor Pavel Ambros. Olomouc: Nakladatelství Refugium Velehrad-Roma, 2010, 1039 s. Prameny spirituality, 15. ISBN 978-807-4120-190, heslo: Východní spiritualita, str. 960.

¹²⁴ *SPOLEČENSTVÍ A SLUŽBA: lidská osoba stvořená k Božímu obrazu*. Překlad Ctirad Václav Pospíšil. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005, 62 s. ISBN 80-719-2971-9, č. 43.

¹²⁵ Srov., BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: Vznik, spiritualita, výhledy*. 1. vyd. Petrská 9, Praha: Nakladatelství Paulínky, 2011. ISBN 978-80-7450-032-9, str. 194.

¹²⁶ *SPOLEČENSTVÍ A SLUŽBA: lidská osoba stvořená k Božímu obrazu*. Překlad Ctirad Václav Pospíšil. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005, 62 s. ISBN 80-719-2971-9, č. 40.

žito a uskutečňováno, hlásáno. Vychází z momentu, kdy Kristus povolal Apoštoly a založil církev. Kristus a Apoštolové, kněz a stálý tým.

Formace stálého týmu je vlastně obraz Krista, který vedl Apoštoly, zde v podobě kněze, a vyučoval je. Učí se nespolehat samy na sebe. Sám člověk nic nedokáže a pokud by Bůh chtěl, aby člověk byl sám nestvořil by ho k obrazu svému jako muže a ženu.¹²⁷ Ani žádnou církev, žádné společenství by nevytvořil. Ve společenství se člověk musí spolehnout na druhé, jedině tak může dojít ke společnému prožívání. Takové společenství v Eucharistii se může setkat s Kristem, což je princip života v těchto centrech.

Zde v tomto bodě se spiritualita střetává s povoláním k lásce. Kterou Bůh člověku dal, ale zároveň ho k ní povolala k Kristu. Oběť Kristova je obětí lásky, z lásky se zrodila a pro lásku se obětovala. Proto každý křesťan jen ve vztahu může tuto lásku zakusit, pro jeho srdce zahřát. Základem tohoto společenství je Kristův příkaz vzájemné lásky a jeho přebývání mezi učedníky.

Potom dochází k předávání toho co stálý tým prožívá. Tak jak Apoštolové byli součástí prvotní církve, je stálý tým částí prvotního společenství centra, které jimi žitou spiritualitu předává a nabízí. Tyto společenství byli a jsou podporovány, jelikož jsou přímým obrazem prvních mnišských a řeholních komunit a jsou novým modelem života.

2.2 Program DCŽM – cesty a práce animátorů, kněží

DCŽM v Osové Bítýšce je dům, který je otevřený pro mladé lidi, především z brněnské diecéze. DCŽM je společenství mladých lidí s kněžími, které zde na faře žije. Jsou otevřeni pro mladé lidi, kteří touží po společenství s Bohem i vzájemném společenství víry.

Ve svých počátcích DCŽM mělo své centrum na faře, která do té doby byla poloprázdná. Výhoda této vesnice byla především v tom, že zde je zastávka jak autobusu tak vlaku. Navíc není až tak daleko od Brna a proto toto umístění hrála i příjemná lokalita, celkem zachovalé životní prostředí s mnohými možnostmi výletů a turistických akcí v okolí. Jelikož fara byla v poměrně dobrém stavu, tak P. Josef

¹²⁷ Srov., Gn 1 – 27.

Havelka v roce 1993 mohl realizovat víkendové pobyty¹²⁸. V pozdější době pochopitelně kapacita přestala stačit a tak se začalo přistavovat. Na práci se podíleli především mladí lidé, přistavěli chatky pro prázdninové tábory. V roce 1997 byl dom požehnan generálním vikářem Jiřím Mikuláškem. V roce 2000 zde nastoupil civilní službu první člen týmu. A ten tým s určitou obměnou funguje až dodnes. Název Mamre, který si DCŽM zvolilo, kromě toho, že je v historii známá jako svatyně, vychází z biblického vyprávění (1. Kniha Mojžíšova 18,1 – 16). Abrahám se na tomto místě setkal s Bohem ve třech tajemných poutnících. V hostech, kteří k nám přichází, cítíme Hospodina. I ti, kteří na DCŽM žijí, se chtějí setkávat s Bohem a umožnit to všem, kteří k nim přijedou.¹²⁹

Programem DCŽM je jeho spiritualita. Stálý tým se snaží o křesťanskou radikalitu. Svůj život inspirují Božím slovem, shromažďují se kolem Krista a společně se učí novému přikázání Krista: „tajemství lásky, která je vzájemná.“¹³⁰ Když takto žijí jsou plni naděje a důvěry, že Bůh na ně zhlédne a obdaří je Ježíšovou přítomností a promění je v opravdové společenství.

Papež Benedikt XVI. to velmi výstižně napsal:

„Drazí mladí, štěstí, které hledáte, štěstí, které máte právo zakusit, má jméno a má tvář Ježíše Nazaretského, skrytého v eucharistii. Jedině on dává lidstvu plnost života! Spolu s Marií řekněte své „ano“ tomuto Bohu, který vám chce dát sebe sama. Opakuji vám dnes to, co jsem řekl na začátku svého pontifikátu: „Kdo dovolí Kristu, aby vstoupil do jeho života, nic neztrácí, nic – vůbec nic z toho, co činí život svobodný, krásný a velký. Jedině v tomto přátelství se dokořán rozevírají brány života. Jedině v tomto přátelství se uvolňují skutečně veliké možnosti člověka. Jedině v tomto přátelství zakoušíme to, co je krásné a co osvobozuje“ (*Homilie u příležitosti zahájení služby Nejvyššího Pastýře, 24. dubna 2005*).

Obdobně v diecézních centrech mladí říkají své ano Bohu, protože konkrétně jsou tak prožívána slova Krista: „*Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.*“ (Mt 18-20)

¹²⁸ BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: Vznik, spiritualita, výhledy*. 1. vyd. Petrská 9, Praha 1: Nakladatelství Paulínky, 2011. ISBN 978-80-7450-032-9, str. 169.

¹²⁹ Srov., Tamtéž, str. 193.

¹³⁰ Srov., PAVEL, J., *Kristus vás miluje: Jan Pavel II. mládeži*. 1. vyd. Překlad Ctirad Václav Pospíšil, Maria Benetková. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2001, 270 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-860-2534-9, str. 220.

Pochopitelně, že každé DCŽM se vyvíjí trochu jinak, každé má své specifikum, je nějak originální, ovšem spojuje je spiritualita.¹³¹ Skutečné lidské společenství, které je pozváním do života. Nejsvětější trojice. Jedině ve společenství se dá prožívat láska v jejím opravdovém a jediném rozměru. Rozměru trojičným, který společenství povznáší k Bohu. Zároveň i proměňuje jednotlivé osoby ve vztahu, nikdo není dokonalý a každý se učíme od toho druhého, můžeme si tak uvědomit chyby, kterých se třeba i nevědomě dopouštíme. K čemuž se někteří účastníci na závěr víkendových akcí jsou i schopni se přiznat. Což samo o sobě je přínosem, protože nejtěžší bývá právě to, pojmenovat potíže či problém.

Ježíš Kristus přináší dvě jistoty člověku: „Každý je Bohem nekonečně milován a zároveň je schopen opravdové, nezištné lásky. Žít křesťanskou vzájemnou lásku, která uvádí do tajemství společenství není jednoduché jak by se zdálo. Pouhou zbožností a dodržováním určitých norem se toho určitě nedosáhne.“¹³² Je to složité, učit se vzájemné lásce, ale o to krásnější, když se to povede.

Reálné společenství sestává z harmonie dvou základních prvků: vnější – menší skutky lásky, společné dodržování pravidel, společné bydlení, modlitba a práce a vnitřní – vztahy, které vychází ze srdce všem osobám. Z toho vyplývá, že nejdůležitější jsou vnitřní prvky, které v DCŽM jsou nejdůležitější a klade se na ně důraz. Sv. Augustin říká: „základním účelem, důvodem a cílem společného života, je být jedné mysli a jednoho srdce v Bohu.“ I papež se dotkl ve svých myšlenkách tohoto tématu:

„Můžete si být zcela jisti: Kristus nebere nic z toho, co v sobě nesete krásného a velkého, naopak všechno to dovádí k dokonalosti pro slávu Boží, pro štěstí člověka a pro spásu světa. Vybízím vás, abyste v těchto dnech nešetřili síly a nasadili se bezvýhradně pro službu Kristu, ať to stojí co to stojí. Setkání s Ježíšem Kristem vám dovolí zakusit vnitřní radost z jeho živé a oživující přítomnosti, abyste pak o ní mohli svědčit ve svém okolí.“¹³³

Základní prvky společného života v DCŽM jsou: Inspirace Božím slovem, umět přijmout i darovat lásku, odpouštět a cvičit se ve schopnosti bratrského napomínání, zodpovědnost a trpělivost.

¹³¹ Srov., BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: Vznik, spiritualita, výhledy*. 1. vyd. Petrská 9, Praha 1: Nakladatelství Paulínky, 2011. ISBN 978-80-7450-032-9, str. 171.

¹³² Tamtéž, str. 194.

¹³³ Srov., PAVEL J., *Kristus vás miluje: Jan Pavel II. mládeži*. 1. vyd. Překlad Ctirad Václav Pospíšil, Maria Benetková. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2001, 270 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-860-2534-9, str. 218.

„Zde se též objevuje úkol kněze, který ve společenství DCŽM má velmi podstatnou úlohu, jako ten z jehož strany lásku mohou mladí lidé zakoušet.“¹³⁴ Oni mají nasazení a jsou ochotni vytýčenou cestou jít, ale jsou na jejím začátku a potřebují vedení v duchovním zrání. Mladí přichází dobrovolně, ale kněz je vybírán a poslán biskupem. V tomto společenství spolu žijí dívky a chlapci, což je další moment jenž ukazuje na rovnost. Tento způsob umožňuje objevení důstojnosti obou pohlaví, která nesou stejnou měrou Boží obraz. Ne pokřivený společností, která z ženy spíše dělá sexuální obraz, čímž ji ponižuje a vymezuje. Odsunuje ji z mnoha jiných společenských uplatnění. Právě v těchto centrech se ukazuje určitá genialita ženy, pro citlivost a pro vše co je lidské. „Osvědčená praxe je, že do vedení DCŽM je zpravidla ustanoven kněz.“¹³⁵ Je k tomu mnoho důvodů, ale hlavní je ten, že jedině on může přijmout tuto 24 hodinovou a mnohaletou službu.

Další neméně důležitý důvod je ten, že kněz představuje vyžralou osobnost jak duchovně tak osobnostně a lidsky. Jelikož společenství DCŽM funguje jako větší rodina, je on její hlavou, usměrňuje, radí, pomáhá. Pochopitelně i svátostný život toho to společenství je bez přítomnosti kněze nemyslitelný. On zprostředkovává Boží moc svým svěcením, je uschopněn hlásat Boží slovo a může shromažďovat Boží děti do jedné rodiny k vytváření jednoty.¹³⁶ V neposlední řadě, pokud kněz není schopen s mladými navázat smysluplný vztah, nerozumí jejich potřebám, nebo z jiného důvodu spolupráce mladých s knězem stagnuje, není možná, může být biskupem rychle vyměněn.

Mladí, jelikož žijí s knězem intenzivně, všímají si a brzy mohou rozpoznat jeho nedostatky, omezení a poznávají tak kněze z jiné stránky než doposud. Je tedy potřeba, aby na to poznání byli připraveni. Kněz je jenom člověk se svými lidskými chybami, s kterými se komunita musí naučit žít a přijmout je jako fakt, jedině tak toto společenství může dosáhnout cíle.

Dalším aspektem života v DCŽM možná tím nejdůležitějším je cesta. Nejde totiž jen o to, aby mladí poznali život z víry, aby tento život žili jen v tomto společenství. Aby ho dokázali také žít ve svém soukromí, ve svém osobním životě. Aby byli schopni ve společnosti, která v tom to ohledu dost pokulhává, tuto cestu realizovat

¹³⁴BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: Vznik, spiritualita, výhledy*. 1. vyd. Petrská 9, Praha 1: Nakladatelství Paulínky, 2011. ISBN 978-80-7450-032-9, str. 201.

¹³⁵Tamtéž, str. 202.

¹³⁶Srov., WALDENFELS, H., *Kontextová fundamentální teologie*. Vyd. 1. Překlad Markéta Kolářová. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, 2000, 662 s. Theologica, sv. 4. ISBN 80-7021-407-4, str. 388.

a svůj život přizpůsobit těmto novým zážitkům, zkušenostem¹³⁷. Možná, že málo kdo z nich si uvědomil na začátku, když poprvé se dostali do DCŽM, že už v tomto momentě odpověděli na volání Boží. Že byli povoláni také ke službě a možná jedné z nejtěžších, stát se novým člověkem. Nic se nestává náhodou, vše má svůj důvod a původ. Stejně tak cesta není náhodný směr, který si člověk jen tak vybere. V Janově evangeliu Ježíš odpovídá Tomášovi, který se ptá na cestu: „Já jsem ta cesta, pravda a život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne“ (Jan 14, 6). Cesta je povolání a služba, kterou je člověk obdařen od Boha. A povolání je cesta, kterou musí kráčet každá osoba spolu s ostatními, aby uskutečnila Boží vůli. Povolání má v Bohu určité známky. Povolání v Bohu je úkon svobodné Boží volby, je úkon tvůrčí lásky, je jedno hledisko Božího zjevení, je zkušenost, je dar universální, je dar pro poslání.¹³⁸

Boží povolání představuje jeden z nejpřesvědčivějších důkazů jeho lásky, ukazuje člověku smysl jeho existence.¹³⁹ Musí však umět naslouchat, ztišit se, zastavit se. Není potřeba se stále za něčím honit, něčím pomíjivým, co má jen symbolický smysl. Je to věc hodnot, které člověk může poznat jedině ve společenství. Mnoho lidí hledá smysl života, toulá se životem bez naplnění, beze smyslu. Jen proto, že zůstali na cestě sami, nedokázali se přes překážky přenést vlastní silou. Není to ostuda, člověk není všemocný a právě v povolání Bůh člověku nabízí najít ztracený smysl, vyplnit mezery v životě a zapojit se do života ve službě druhým. Tím, že pomáhám druhým, zároveň pomáhám sobě. To je princip jednoty a soužití ve vztahu ať už bratrského, manželského, či přátelského.

Z toho plyne, že v DCŽM se spojuje několik cest, které nakonec se spojují v jednu. Pochopitelně i zde platí, že je mnoho cest, ale jen jedna vede do cíle a tak se může stát, že ne všichni co se dostanou do centra mládeže se dokáží podřídít. „Proto je důležité vědět nejen čeho chce společenství mladých dosáhnout, ale také jak.“¹⁴⁰ Na začátku je Bůh, jeho volání, kterému naslouchá člověk a nechá se jím vést. Posléze přichází do společenství lidí, kteří toto volání poslechli stejně jako on a společně se

¹³⁷ Srov. BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: Vznik, spiritualita, výhledy*. 1. vyd. Petráská 9, Praha 1: Nakladatelství Paulínky, 2011. ISBN 978-80-7450-032-9, str. 205.

¹³⁸ Srov. ALBERICH SOTOMAYOR, E., - DŘÍMAL, L., *Katechetika*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008, 215 s. ISBN 978-807-3673-826, str.72 – 73.

¹³⁹ Srov. WALDENFELS, H., *Kontextová fundamentální teologie*. Vyd. 1. Překlad Markéta Kolářová. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, 2000, 662 s. Theologica, sv. 4. ISBN 80-7021-407-4, str. 356 – 357.

¹⁴⁰ BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: I. Sborník o podstatě těchto center a jejich každodenním životě*. Vyd. 1. Praha: Sekce pro mládež ČBK, 2008, 85s. ISBN neuvedeno, str. 13.

stálým týmem a knězem.¹⁴¹ Zde se už jednotlivé cesty spojují s druhými a vytváří jednu cestu po níž jdou všichni členové.

Cesty se skládají z více úseků. *Začátek cesty* - volání Boha po životě v Kristu. *Povolání* - přijetí tohoto života a odevzdání se Kristu. *Formace* – spiritualita, společenství, program. *Život* – život z víry, prožívání Božího slova, Bůh je společenství, poznání Boha a svědectví o něm. *Přijetí* – každý je přijat bez rozdílu, jeho osobnost se rozvíjí svobodně, žena a muž mají stejné možnosti. *Uzdravení* – člověk si začne vážit sám sebe, přijímá svoji originalitu, nebojuje s ní jako s něčím co ho odlišuje a musí se toho zbavit, přítomnost Boha a člověka a jejich obětí.¹⁴² Jelikož do DCŽM mohou přicházet lidé v podstatě z jakéhokoliv prostředí, musí být stálý tým a kněz připraveni na řešení krizových situací, které mohou nastat z různých důvodů.

2.3. Využití získaného poznání

Důležité je o jaké poznání jde. Objevují se zde dvě základní otázky, které pramení z výše napsaných kapitol této práce. K jakému poznání se v DCŽM mladí lidé dostávají, nebo jim je zprostředkováno? Jakým způsobem mohou mladí lidé toto poznání využít? Bude záležet kdo na tuto otázku odpovídá, jelikož struktura DCŽM, už tu byla zmíněna, je tvořena stálým kmenem, knězem a nově přichozími mladými lidmi na víkendových akcích.

Co se týká stálého týmu a kněze, jde o základní poznání života v komunitě. „Mnozí z členů týmu přiznali, že to pro ně byla opravdová a náročná škola života.“¹⁴³ Účinky na jejich poznání byly pozitivní a díky nim získaly základní zkušenosti v oblasti sebe poznání, komunikace a soužití s druhými lidmi, přijetí zodpovědnosti, poznání pravého povolání v životě, poznání Boha a života v jeho společenství. Pravidelnou modlitbu, život ze svátostí, důležitost přímluvné modlitby za druhé. Navíc podle zjištění se ukázalo, že formace členů týmu a následný život v komunitě měl opravdu vliv na jejich povolání a mnozí se rozhodli pro kněžská nebo jiná duchovní povolání.¹⁴⁴ Členové týmu po opuštění společenství i nadále působí aktivně ve svých farnostech a

¹⁴¹ Srov. BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: Vznik, spiritualita, výhledy*. Vyd. 1. Petrská 9, Praha 1: Nakladatelství Paulínky, 2011. ISBN 978-80-7450-032-9, str. 272.

¹⁴² Srov. Tamtéž, str. 195.

¹⁴³ BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: Vznik, spiritualita, výhledy*. Vyd. 1. Petrská 9, Praha 1: Nakladatelství Paulínky, 2011. ISBN 978-80-7450-032-9, str. 238.

¹⁴⁴ Srov. Tamtéž, str. 239.

zakládají katolické rodiny. Poznali totiž důležitost společenství, protože člověk nebyl stvořen proto, aby byl sám, ale pro život ve společenství, jemuž Bůh dal základ stvořením člověka k obrazu svému.¹⁴⁵

Účinky na poznání u návštěvníků center jsou velmi podobné. Našli odpovědnost ke svému životu, našli vyšší smysl v životě, který hledali a díky tomu tápali. Centra zažili i konverze. Posílení v duchovním životě a měli i vliv na předmanželskou zdrženlivost v oblasti sexu.¹⁴⁶ Hodnoty, které mladí lidé objevili v těchto centrech, ať už byli na jakékoli pozici, měli a mají trvalou podobu a co je nejdůležitější dokázali to co se naučili a poznali předat dál, což je nejtěžší a nejnáročnější práce a v této náročné zkoušce uspěli.

Intenzivní život ve společenství vyžaduje od jeho členů plné zainteresování, účast na jejím životě. Stálý tým je záměrně tvořen z chlapců a dívek.¹⁴⁷ Všichni jsou si před Bohem rovni, proto je potřeba vnímat důstojnost obou pohlaví, pochopit potřeby ženy a muže. Vnímat je jako přirozené a naučit se prožívat vztah opravdově, vyplnit ho opravdovou láskou, ne žít vedle sebe, ale pro sebe. Toto pochopení života mnohdy v dnešním světě vztahů chybí, není vnímán správně rozdíl mezi mužem a ženou, mezi pocitem láskou. Život ve společenství DCŽM se snaží ukázat vztahy v pravém světle Boží lásky a snaží se též o to, aby každý pochopil, že pravá intimita a odevzdání sebe není možné bez nalezení a přijetí vlastní identity.¹⁴⁸

Jan Pavel II. to při setkání s mladými v Lateránu, poměrně jasně naznačil, co znamená účast na společenství: „Znamená to být s druhými a zároveň být sebou samým díky onomu bytí s druhými.“¹⁴⁹ Jsou to základní aspekty rodiny a vztahů v rodině. I společenství DCŽM je ve své podstatě jako rodina a funguje tak. Jelikož sdílení je o spoluprožívání dober a společné chápání hodnot.¹⁵⁰ To znamená, že každý v rodině, každý ve společenství má účast na životě toho druhého. Proto je tak důležité, uvědomit si důležitost své osoby a zodpovědnost, která z této důležitosti vyplívá. Zodpovědnost za své názory, chování, jednání, které nějakým, způsobem ovlivňuje osobu druhého

¹⁴⁵ Srov. *SPOLEČENSTVÍ A SLUŽBA: lidská osoba stvořená k Božímu obrazu*. Překlad Ctirad Václav Pospíšil. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005, 62 s. ISBN 80-719-2971-9, č. 6.

¹⁴⁶ Srov. BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: Vznik, spiritualita, výhledy*. Vyd. 1. Petrská 9, Praha 1: Nakladatelství Paulínky, 2011. ISBN 978-80-7450-032-9, str. 241.

¹⁴⁷ Srov. Tamtéž, str. 201.

¹⁴⁸ Srov. BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: Vznik, spiritualita, výhledy*. Vyd. 1. Petrská 9, Praha 1: Nakladatelství Paulínky, 2011. ISBN 978-80-7450-032-9, str. 202.

¹⁴⁹ PAVEL, J., *Kristus vás miluje: Jan Pavel II. mládeži*. 1. vyd. Překlad Ctirad Václav Pospíšil, Maria Benetková. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2001, 270 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-860-2534-9, str. 22.

¹⁵⁰ Srov. Tamtéž, str. 23.

člověka ve společenství. Účast je vlastní celé církvi, což je patrné na jejím základním a nejdůležitějším projevu, na mši svaté. Účast na mši svaté neznamená být ji jen fyzicky přítomen, ale účastnit se jí aktivně.¹⁵¹ Stát se její součástí. Stejně tak člen týmu v DCŽM je jeho nedílnou součástí, protože jediné společně mohou být účastni na životě v Duchu svatém a dosáhnout tak kontaktu s Kristovým tajemstvím. Je sice pravda, že iniciační svátosti, křest, biřmování každému člověku umožňují účast na tomto tajemství, ale přiznejme si skutečnost, že křest, biřmování v životě mnoha lidí je vrcholem jejich duchovního života. Jako by to byl pro ně konec, cíl toho, čeho chtěli dosáhnout.¹⁵² Přičemž, iniciační svátosti, jejich smysl je v uvedení člověka do nového života, tedy začátek. Křtem je člověk znovuzrozen, stává se z něho nové stvoření. A právě DCŽM může být velmi prospěšné mladým v jejich mystagogickém životě. Jak pokračovat ve svátostném životě a lépe poznat Boha a dary Ducha svatého ve společenství vrstevníků. Lidí, kteří nejlépe mohou porozumět potřebám mladých lidí. „Diecézní centrum života mládeže má být místem intenzivního života podle evangelia.“¹⁵³

O tom, že v centrech je společenství opravdu jiné a založené na opravdových hodnotách, na pravdě a lásce je dokladem svědectví jednoho návštěvníka, který centrum navštívil a řekl: „V tomto domě se tým přetvařuje. Usmívají se a jsou ke každému milí.“¹⁵⁴ Otce J. Balíka toto svědectví zaujalo, ale z pohledu dnešních vztahů, panujících ve společnosti, se není čemu divit. Kde se průměrný mladý člověk setká s otevřeným, příjemným prostředím a usměvavými lidmi? Pokud někoho takového potkáte, tak první co vás napadne je, že po vás něco chce. Buď vám chce něco prodat, nebo vám nabídnout bezkonkurenční slevu na něco, co vůbec nepotřebujete a to v těch lepších případech.

Musíme však vzít též v úvahu, že dnes mladí lidé, kteří se v centrech objevují, už přicházejí s určitými životními zkušenostmi, které nemusí být vždy příjemné. Většinou jsou to potíže s rodinnými vztahy, neúplné rodiny, rozhádané nebo jinak narušené vztahy s vrstevníky ve škole atp. Zde může vznikat počáteční fáze depresí u

¹⁵¹ Srov. Tamtéž, str. 23.

¹⁵² ALBERICH SOTOMAYOR, E., - DŘÍMAL, L., *Katechetika*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Portál, 2008, 215 s. ISBN 978-807-3673-826, str. 18.

¹⁵³ BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: I. Sborník o podstatě těchto center a jejich každodenním životě*. Vydání 1. Praha: Sekce pro mládež ČBK, 2008, 85s. ISBN neuvedeno, str. 12.

¹⁵⁴ BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: I. Sborník o podstatě těchto center a jejich každodenním životě*. Vydání 1. Praha: Sekce pro mládež ČBK, 2008, 85s. ISBN neuvedeno, str. 13.

člověka.¹⁵⁵ Ovšem za úsměvy stálých členů týmů je neuvěřitelná námaha, obětování se pro druhé. Vždyť jsou v podstatě v intenzivním kontaktu s druhými. Jeden z důvodů proč členem stálého týmu nemůže být každý v určitém věku. Jedním ze základních předpokladů pro přijetí do týmu je schopnost mladého člověka žít v trvalém a intenzivním společenství.¹⁵⁶ Další důležitá podmínka je duševní zdraví. Jelikož zde není nikdo sám za sebe a tak případná psychická porucha by mohla nabourávat řád centra, jelikož tato práce je na psychiku velmi náročná. Pochopitelně další podmínkou je, samotný zdravotní stav, případného zájemce o členství v týmu.¹⁵⁷

Sami však o své práci mluví jako o pozitivní námaze, která nejen stojí zato, ale posunuje je dál jak v osobním tak profesním životě. Na způsobu formace stálého týmu je dobře vidět, že bez schopnosti přijímat, dávat a bez ochoty k lásce to opravdu nejde. Formace je rozdělena do devíti setkání, při kterých se člen týmu učí vše potřebné pro službu v centru. A není náhodou, že jedním z témat těchto setkání je učení sdílení.¹⁵⁸ Odpověď na první otázku tedy zní, účast, sdílení a předávání této zkušenosti druhým. Což ve své podstatě odpovídá hlásání evangelia. „Vás mladé zvláštním způsobem očekává úkol, být svědky víry a přinést evangelium Ježíše Krista, který je Cesta, Pravda a Život do třetího křesťanského tisíciletí a vybudovat novou civilizaci lásky, spravedlnosti a míru.“¹⁵⁹ Cesta jako sdílení, účast jako život a předávání této zkušenosti jako pravda.

Odpověď na druhou otázku je závislá na tom, kdo odpovídá. Návštěvníci centra a nebo členi stálého týmu. Protože návštěvníci center nejsou tak formováni jako členové. Přesto se setkáváme s tím, že obě skupiny (návštěvníci, ti co přichází do center a členové týmu) dochází k podobným závěrům a chtějí to světlo, lásku a rodinou atmosféru, přenést do svého života. Zázitek z lásky zažité v centru. „Láska spočívá v tom, že já miluji v Bohu a s Bohem také osobu toho druhého, která mi není příjemná,

¹⁵⁵ AL], AMBROS, P., ... [et]. *Studijní texty z pastorální teologie III.*, Vyd. 1. Olomouc: Centrum Aletti, 2000. ISBN 80-860-4561-7, str. 62 – 63.

¹⁵⁶ BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: Vznik, spiritualita, výhledy*. Vyd. 1. Petrská 9, Praha 1: Nakladatelství Paulínky, 2011. ISBN 978-80-7450-032-9, str. 260 .

¹⁵⁷ Srov., Tamtéž, str. 260 – 261.

¹⁵⁸ Srov., BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: I. Sborník o podstatě těchto center a jejich každodenním životě*. Vydání 1. Praha: Sekce pro mládež ČBK, 2008, 85s. ISBN neuvedeno, str. 53.

¹⁵⁹ PAVEL, J., *Kristus vás miluje: Jan Pavel II. mládeži*. 1. vyd. Překlad Ctirad Václav Pospíšil, Maria Benetková. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2001, 270 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-860-2534-9, str. 93.

nebo kterou dokonce neznám.¹⁶⁰ Možné to je a v centrech se toto děje a mnohé nově přichozí mladé lidi to překvapuje. Ovšem žádné tajemství to není. Je to láska Krista, kterou se členové stálého týmu učí sdílet a předávat. Milovat druhou osobu ne vlastním zrakem a tím co si já oni myslím. Není závislá na soukromých pocitech, je to láska, která je schopna reagovat na očekávání druhého člověka.¹⁶¹ Jaká to musí být síla, která přiměje nově přichozího člověka, který nikdy do té doby nežil v láskyplném prostředí nebo katolickém prostředí, aby uvěřil a změnil svůj dosavadní způsob život. Možná si to dostatečně neuvědomujeme, ale zde dochází k zásadním změnám v životě mladých lidí,¹⁶² které se dějí poměrně v krátké době, zatím co jiným institucím trvá daleko déle, než se jim podaří proniknout do mentality mladých lidí, než se s ní naučí pracovat tak aby mohlo dojít k její změně.¹⁶³

Mimo to tato centra už několikrát byli svědky konverse. Člověk, který ve svém životě se nesetkal s Bohem, nebyl tak vychováván a ani ho nevnímal, ho zde začíná poznávat. Může to být způsobeno tím, že mladí lidé ve svém životě stále něco hledají, jsou citlivější a pozornější a někde uvnitř cítí, že jejich životu něco chybí. Proto se to, co jim chybí snaží najít. Ptát se po hodnotě a smyslu života patří k zvláštnímu bohatství mládí.¹⁶⁴ Zde je možné, že začínají odpovídat na Boží volání. Mládí je zvědavé, chce mít ve všem jasno, nemá rádo když se mu lže a nasazují růžové brýle. Nevnímá šedou zónu mezi bílou a černou. Buď vše co mládí obklopuje je černé, nebo bílé, buď je to tak, nebo jinak. Nic mezi tím. Chce tedy pomyslnou mezeru v životě objevit a zaplnit. Otázkou, ale zůstává kde mladý člověk hledá. Zda se nechá ukolébat lákadly společnosti a skupinek mladých, kteří tápou stejně jako ten hledající a nebo se pokusí hledat dál a objeví se před branami centra, nového života plného tajemství a překvapení. Právě pro takové to hledající jsou centra dobrou cestou a dobrým začátkem v jejich novém životě. Překročením prahu, jako by udělali první krok k jejich osvobození z klece, v které se ocitli. Pomalu mohou pronikat do tajemství života z víry.

¹⁶⁰ BENEDIKT., *Deus Caritas Est: encyklika nejvyššího pontifika Benedikta XVI. biskupům, kněžím a jáhnům, Bohu zasvěceným osobám a všem věřícím laikům o křesťanské lásce*. 1. vyd. Překlad Ctirad Václav Pospíšil. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2006, 63 s. ISBN 80-869-4903-6, č.18.

¹⁶¹ Srov. Tamtéž, č. 18.

¹⁶² Srov. BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: Vznik, spiritualita, výhledy*. první vydání. Petrská 9, Praha 1: Nakladatelství Paulínky, 2011. ISBN 978-80-7450-032-9, str. 232.

¹⁶³ Srov. Tamtéž, str. 240.

¹⁶⁴ PAVEL, J., *Kristus vás miluje: Jan Pavel II. mládeži*. 1. vyd. Překlad Ctirad Václav Pospíšil, Maria Benetková. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2001, 270 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-860-2534-9, str. 38.

„Tento pravý život, jehož se stále snažíme dosáhnout, je svázán se společenstvím národa a může se stát pro každého jedince skutečností jen uprostřed tohoto my. Vyžaduje exodus z vězení svého já, neboť jen v otevření tohoto univerzálního subjektu se současně otevírá pohled, v němž patříme na pramen radosti, na lásku – na Boha.“¹⁶⁵ Mladí lidé hlavně v dnešní době hledají. Protože naše společnost plná informací, technický vymožeností, jakoby se vytrácel samotný člověk a smysl jeho bytí. Jelikož všechny věci tohoto světa a mohou být supermoderní, jsou pomíjivé jako život člověk. Proto by se člověk měl ptát po tom co ho přesahuje, zda není něco mimo něj, zda není život po životě, věčný život.¹⁶⁶ Co udělat proto, abychom věčného života dosáhli, zasloužili si ho a došli ke spasení. Jednou z možností jsou právě centra. „Poznáte pravda vás osvobodí.“¹⁶⁷ Pravda bez svobody a svoboda bez pravdy nemohou existovat odděleně. To je jeden z rozdílů mezi DCŽM a jinými mládežnickými sdruženími v sekulární společnosti.

Pravdu, dobro a zlo nemůže člověk sám svým rozumem zhodnotit. Protože pro každého člověka je dobro, spravedlnost a svoboda něco jiného než pro druhého. Potom není divu, že ve společnosti převládá názor, že „osobnímu svědomí jednotlivce se připisuje nárok na vlastní nejvyšší stupeň morálního úsudku, jenž kategoricky a neomylně rozhoduje o dobru a zlu.“¹⁶⁸ Ovšem sami dobře víme, že tento názor nemůže obstát. Každý z nás se v životě setkal se situací, kdy se mu zdálo, že kola spravedlnosti drhnou a že je někdy těžké se k ní dopracovat. Bohužel mnohdy se stává, že na úkor svobody se zapomíná na morální stránku věci, na lidskost a tím se člověk pravdě vzdaluje. Proto svoboda je právě na morálce a pravdě naprosto závislá.¹⁶⁹

Mladí lidé po pravdě touží, nechtějí, aby byli obelhávani a přesvědčováni k něčemu, o čem tuší, že je to falešné. Nechtějí se stát loutkou v rukou někoho, kdo to s nimi tzv. myslí dobře. Chtějí být sami sebou bez přetvářky a výmyslů. Přitom vše o čem jsme tu mluvili je obsaženo v Božím slově. Jen je potřeba je umět vnímat a promítnout ho do reálného života. Je mnoho metod jak přiblížit člověku Boží slovo, ale

¹⁶⁵ BENEDIKT. *Spe Salvi: Encyklika Papeže Benedikta XVI. Biskupům, kněžím, jáhnům, Bohu zasvěceným osobám a všem věřícím laikům o křesťanské naději*. Vyd. 1. Překlad: Prokop Brož. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2008, 63 s. ISBN 978- 80- 86949-43-1, č. 14.

¹⁶⁶ PAVEL, J., *Kristus vás miluje: Jan Pavel II. mládeži*. 1. vyd. Překlad Ctirad Václav Pospíšil, Maria Benetková. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2001, 270 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-860-2534-9, str. 40

¹⁶⁷ Srov., Jan 8, 23.

¹⁶⁸ PAVEL, J., *Veritatis splendor: encyklika Jana Pavla II. o základech morálního učení církve z 6. srpna 1993*. 1. vyd. Překlad Josef Koláček, Markéta Koronthályová. Praha: Zvon, 1994, 131 s. ISBN 80-711-3114-8, č. 32.

¹⁶⁹ Tamtéž, str. 40- 41.

jak ho promítnout do životní praxe? I s tímto zdánlivým problémem se centra vypořádali. Použili metodu slova na den.¹⁷⁰ Je poměrně jednoduchá. Ne nadarmo se říká, že genialita spočívá v jednoduchých věcech. Jde o metodu, kdy se na daný den vybere jedna věta z Písma svatého, nejčastěji z evangelia. Situace, kterou ta věta popisuje, se potom snaží účastníci co nejvíce připodobnit reálné situaci v čase, v kterém se nachází. Napomáhá to především tomu, že mladí lidé lépe chápou mentalitu lidí biblické doby, jsou jim blíže a mohou s nimi prožívat situace a vidí rozdíl v jejich řešení, schopnost srovnání, která je též důležitá pro život v centrech. Díky němu mohou mladí lidé poznat, jak Boží slovo, napříč staletími je stále aktuální a jak k nim promlouvá.

Ale, bez jedné podstatné části, by ani tato metoda nemohla fungovat opravdu dokonale. Je to učení sdílení.¹⁷¹ Je zřejmé, že sdílení je opravdu důležité pro život v centru, ale i ve společnosti. Umění sdílení je to, co ve vztazích v naší společnosti chybí, co se vytratilo a bez čeho Svoboda, Morálka a Pravda nebudou nikdy v rovnovážné pozici. Jedním z důvodů proč dnes ve vztazích sdílení chybí, je neochota a nedůvěra, stud (nepřijetí sebe sama), odcizení se a vznik depresí. Vše co známe z našeho tzv. normálního života. Naštěstí DCŽM pochopily kde je chyba a na čem je důležité založit vztahy, ukazují, že mohou fungovat člověk může být šťastnější i v dnešní společnosti, pokud umíme si vlastní vztahy budovat na správných základech.¹⁷² Právo být sám sebou. Je porušováno a dokonce v naší společnosti posvěceno. Můžeme se s tím setkat zvláště dnes ve společnosti, např. obézní a hubení, jejich rivalita vyhnaná reklamním průmyslem do extrémů. „Jednou z velkých potíží komunit je, že se tam lidé mnohdy nutí, aby byli jiní, než doopravdy jsou. Navlékne se na ně nějaký ideál a tomu se oni musí přizpůsobit. Hodně se od nich očekává a brzy jsou opatření nálepkami a jsou nad nimi vynášeny soudy. A nedaří-li se jim ztotožnit se s obrazem nebo ideálem, který si o nich tvoříme, začnou mít strach, že nebudou milováni, nebo že zklamali očekávání.“¹⁷³ Nemůžeme se potom divit, že v takové to společnosti, či komunitě vládnou tyto pocity u mnoha lidí, nemůže být potom o nějakém sdílení ani řeč. Dochází

¹⁷⁰ Srov. BALÍK, J., *Na cestě s mladými: o službě církve mladým lidem*. 1. vyd. Praha: Paulínky, 2004, 503 s. ISBN 80-860-2576-4, str. 32.

¹⁷¹ Srov. Tamtéž, str. 34.

¹⁷² Srov. SMOLÍK, J., *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Grada, 2010, 281 s. ISBN 978-802-4729-077, str. 89.

¹⁷³ VANIER, J., *Rodí se nová naděje: Čím je a má být komunita*. Vydání 1. Praha: Katolické nakladatelství a vydavatelství Zvon, 1997. ISBN 80-7113160-11, str. 46.

tak spíše k opačnému efektu, kdy ve společnosti vládne prosazování svého štěstí a své pravdy na úkor pravd druhých a máme ve vztazích opravdový chaos.

Ale když člověk zavítá do centra je v údivu. Mladí lidé, kteří jsou opravdu šťastní, prostředí a atmosféra, která nikomu nic nevnučuje, bez vyvolávání pocitu sebestudy a povýšenosti. Jelikož nikdo nepokládá důraz na to čím jste, co děláte a kdo za vámi stojí, jak je tomu zvykem v okolní společnosti.¹⁷⁴ V centrech se spíše klade důraz na to jaký člověk je, jakou má duši a jaká je jeho duchovní i duševní kvalita. Mladým lidem se tu opravdu nabízí nový život založený na něčem, co pro některé může být neznámé, doposud nepoznané, ale je to o to lákavější. Jakmile se člověk rozhodne pro poznání tohoto života, tohoto společenství, už pro něho není jiné cesty. Ale ne proto, že by mu to někdo nařizoval a nutil ho, ale protože on sám chce, být prospěšný a účastný a to je pravá svoboda v souladu s Božím přikázáním. Bůh od počátku chtěl, aby se člověk rozhodoval svobodně, nenuceně i pro něho.¹⁷⁵

¹⁷⁴ KUSCHEL, K. - J., *Teologie 20. století: antologie*. Vyd. 1. Překlad František Mrázek Dobiáš. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, 1995, 462 s. Studium (Česká křesťanská akademie), sv. 3. ISBN 80-702-1074-5, str. 437.

¹⁷⁵ PAVEL, J., *Veritatis splendor: encyklika Jana Pavla II. o základech morálního učení církve z 6. srpna 1993*. 1. vyd. Překlad Josef Koláček, Markéta Koronthályová. Praha: Zvon, 1994, 131 s. ISBN 80-711-3114-8, č. 38.

3. Výsledky činností animátorů, DCŽM a farností

3.1 Zkušenost animátorů a návštěvníků centra DCŽM

Poslední kapitoly této práce bych chtěl věnovat svědectvím a práci jak animátorů tak center. Ze všeho nejdůležitější jsou praktické důkazy, výsledky činností, které mluví za vše.

Dá se říci, že uprostřed společnosti se zrodilo něco, čemu základy položil II. Vatikánský koncil a působení Jana Pavla II. Byl to dar Boží, který pomalu si hledal své místo a nakonec si ho našel v podobě center.¹⁷⁶ Zakořenili v životě mladých a pomohli mnoha mladým lidem najít smysl života a možnosti jak zodpovědně ve světle pravdy přistupovat k sobě i k druhým lidem. Protože dar Boží se jen nepřijímá, musí se též o něho pečovat.

„Láska je trpělivá, laskavá, nezávidí, láska se nevychloubá a není domýšlivá. Láska nejedná nečestně, nehledá svůj prospěch, nedá se vydráždit, nepočítá křivdy. Nemá radost ze špatnosti, ale vždycky se raduje z pravdy. Ať se děje cokoli, láska vydrží, láska věří, láska má naději, láska vytrvá.“¹⁷⁷ Centra a obzvlášť mladí pochopili na čem opravdu záleží a na čem je potřeba stavět. Bez lásky, opravdové, nezištné to nejde.

o. Roman Kubín, bývalý farář v Osové Bítýšce, to napsal v Úvodním slově Paprsku, časopisu jenž vychází v Brněnské Diecézi: „Oheň má mnoho podob. Je to oheň vášně, nepřičetné zloby, doutnající nenávisti, horoucí touhy, žhavého temperamentu. Všechny ohně mají něco společného: zanechávají po sobě, šedivý popel.“¹⁷⁸ Tak to vypadá náš život, pokud ho nezakotvíme v Kristu. Bez Boha člověk mnoho nedokáže a jelikož je nedokonalá bytost, tak po něm zůstávají stejně pomíjivé věci jako je jeho život sám. Ostatně můžeme to vidět na vztazích v naší společnosti. Co je považováno za největší úspěch? Proč mnozí mladí lidé studují místo toho, aby se vyučili řemeslu? Většinou se vám dostane odpovědi vyhýbavé, prý si chtějí splnit svůj sen. Ale pokud by to byla pravda, proč tedy se nevyučili řemeslu a svůj sen si neplní ve svém volném čase? Je jisté, že odpověď se skrývá jinde. Ve skutečnosti studují jen

¹⁷⁶ BALÍK, J., *Cesta k domovu: svědectví o diecézních centrech života mládeže*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Paulinky, 2002, 129 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-860-2548-9, str. 5 – 6.

¹⁷⁷ Srov., 1Kor13, 5 - 7

¹⁷⁸ PAPRSEK: *Časopis mládeže brněnské diecéze*. Brno: Diecézní centrum mládeže Brno, 2010, XIX, březen. ISSN neuvedeno. Dostupné z: <http://www.bрно.sygnały.cz>, str. 2.

proto, aby se vyhnuli namáhavé práci, že vědí moc dobře, že peníze se dnes poctivou prací nevydělají. Ale, že tím to jednáním sami přispívají k tomu, že poctivá práce se nevyplácí si už neuvědomují.

„Existuje však oheň, který hoří stále, po němž popel nezůstává. Je to oheň lásky, která se stravuje pro druhé, která dává a nezná únavu, která je stále znovu zapalována a žádná překážka je nedovede uhasit. Do toho ohně je však také potřeba přikládat. Tak pozor, aby váš oheň nevyhasl.“¹⁷⁹ Ano člověk se musí starat o pravou lásku, ale ne o tu svoji, o své pocity, ale o to co cítí druhý, jak na druhé působí a co v nich podněcuje, k čemu svými názory a postoji druhé vede. Ať si to uvědomujeme nebo ne, mi druhé ovlivňujeme jak osobnostně tak názorově a ve své podstatě je můžeme i vézt. Je potřeba uvědomit si v čem spočívá služba mladým lidem.¹⁸⁰ Není to činnost, ale společenství. Mladí lidé nepotřebují slyšet jen samé nařizování, příkazy, cítit na každém kroku závan autority a strach z toho co se stane, když můj krok se nachýlí trochu doprava nebo doleva. Lpění na starých zvyklostech a životních zkušenostech bez předávání lásky je bez ducha. Nic neříkající a nemůže se setkat s úspěchem.

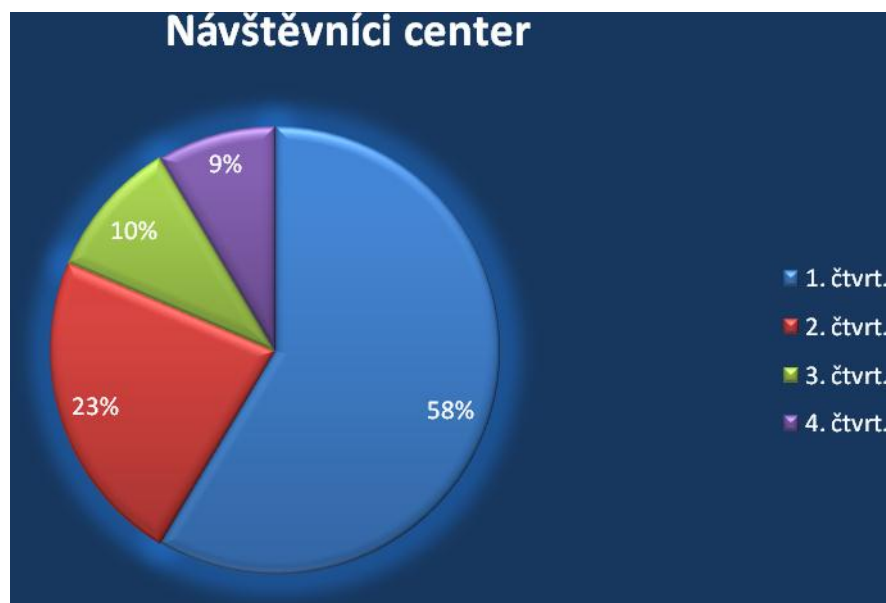
„Láska k mladým lidem, která je nepostradatelnou vlastností každého čestného vychovatele a každého dobrého duchovního pastýře, si plně uvědomuje všechny přednosti i nedostatky mládí a mladých lidí.“¹⁸¹ Diecézní centra života mládeže jsou domy jako každé jiné. Jediné v čem se odlišují je způsob života, který se v nich vede. Je založen na Ježíšově evangeliu. Jsou otevřena všem příchozím, kteří jsou ochotni tento fakt vzít na zřetel. Je to též jediné pravidlo, které musí všichni dodržovat. Kristus zde je přítomen v každém prožitém okamžiku a zároveň i zúčastnění mohou cítit, že každý takový prožitý okamžik zde nebyl zbytečný. Dýchá z něho dar Boží.¹⁸² Navíc se mnohdy stává, že tento způsob života mladí lidé neopouštějí, ani po tom co centra opouští. V různých podobách se projevuje poznání, ke kterému došli v aspektech jejich osobního života.

¹⁷⁹ PAPRSEK: *Časopis mládeže brněnské diecéze*. Brno: Diecézní centrum mládeže Brno, 2010, XIX, březen. ISSN neuvedeno. Dostupné z: <http://www.bрно.sygnaly.cz>, str. 4.

¹⁸⁰ SIGALINY, D., článek *Dnešní mládež*, *Časopis Budoucnost církve*, Vydává Sekce pro mládež ČBK a asociace křesťanských sdružení mládeže o.s., ročník XIX, Únor 2012, č.1, str. 13.

¹⁸¹ PAVEL, J., *Kristus vás miluje: Jan Pavel II. mládeži*. 1. vyd. Překlad Ctirad Václav Pospíšil, Maria Benetková. Praha: Nakladatelství Paulinky, 2001, 270 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-860-2534-9, str. 68.

¹⁸² Srov., BALÍK, J., *Cesta k domovu: svědectví o diecézních centrech života mládeže*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Paulinky, 2002, 129 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-860-2548-9, str. 10.

Graf č.1 – ukazuje účinnost života v centru na život soukromý návštěvníků

9% mladých lidí jsou ti, kteří buď nenašli odvahu navštívit centrum nebo o něm nevědí, či je to nezajímá. 10% mladých lidí centra navštíví, ovšem nemotivuje je tato návštěva k plnohodnotnému duchovnímu životu. 58% mladých lidí za hoří pro duchovní život, zakládají katolické rodiny, žijí v Duchu evangelia, přivedou do center i své přátele. 23% mladých lidí se po zkušenostech života v centrech podílí na duchovní činnosti svých farností nebo si vybírají jiná duchovní povolání. Některé to motivuje pro studium a jiné pro povolání kněžské.¹⁸³

Na tomto grafu je názorný příklad jakým způsobem život v centru ovlivňuje návštěvníky center. Je zajímavé, že podobné hodnoty dostaneme u členů stálého týmu. Zde je vidět jak Bůh působí na mladé lidi, že i ti co neprojdou stálou formací, jsou osloveni a jejich život se mění. Síla Božího slova je člověka přesahující.

„Vy jste byli povoláni ke svobodě, bratří. Jen nemějte svobodu za příležitost k prosazování sebe, ale službě lásce jedni druhým. Vždyť celý zákon je shrnut v jednom slově: Milovat budeš bližního svého jako sebe samého.“¹⁸⁴

Jak u návštěvníků tak u členů stálého týmu se dá mluvit o povolání. U členů stálého týmu je to povolání ke službě druhým lidem, vrstevníkům. U návštěvníků je to povolání k osobní účasti na životě z víry.¹⁸⁵

¹⁸³ Srov. BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: Vznik, spiritualita, výhledy*. první vydání. Petrská 9, Praha 1: Nakladatelství Paulinky, 2011. ISBN 978-80-7450-032-9, str. 239.

¹⁸⁴ Ga 5,13.

3.2 Zkušenost animátorů

O animátorech už tu bylo něco napsáno. Ale není nad autentické svědectví. Práce animátorů je nejen důležitá, bez ní by v podstatě centra nemohla fungovat tak jak fungují, ale také náročná jak na psychiku tak na fyzické zdraví. Přesto, když se s animátory setkávám, tak na nich žádná únava není vidět. Jedním z animátorů, kteří se nově objevili v centru Mamre je člen týmu jemuž říkají *Dunga*. Mladý usměvavý člověk, který svojí prací v centru opravdu žije. Ovšem pro jeho vytíženost jsem jako svědectví zvolil jeho rozhovor pro časopis Parsek. Kde mě zaujali jeho tři odpovědi.

Co je pro tebe nejdůležitější v životě?

„Dělat práci, která má smysl, která mně baví a mohu se u ní rozvíjet. To byl hlavní důvod, proč jsem se rozhodl pro Diecézní centrum života mládeže.

Jaký máš vztah k dnešní mládeži?

Mládeži jsem se věnoval nějakou dobu ve své sousední farnosti a za tu dobu jsem si k ní vytvořil vztah. Líbí se mi její přímost, hravost, odvaha a originalita.

Na co jsi za dobu práce v Mamre přišel?

Člověk se tady osamostatní a postaví na vlastní nohy. Práce v Mamre je na jednu stranu krásná, na druhou stranu intenzivní a vyžaduje osobní odpovědnost. Za tu dobu jsem tady poznal mnoho zajímavých lidí a navázal mnohá přátelství.¹⁸⁵

Kromě svědectví se mnohé o centrech a jejich dění člověk může dozvědět z fóra mládeže, která pravidelně dopoledne i odpoledne provádí mladí lidé s knězem. Jsou důležitá především protože, církve se zajímá o to co se mladým lidem líbí a co ne. Mají tímto prostor pro své vyjádření a osobní růst. Posledním tématem tohoto fóra byl křest a biřmování a jejich neutěšený stav, na který poukazuje i Ludvík Dřímál v knize Katechetika.¹⁸⁷

¹⁸⁵ BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: Vznik, spiritualita, výhledy*. Vyd. 1. Petrská 9, Praha 1: Nakladatelství Paulínky, 2011. ISBN 978-80-7450-032-9, str. 241.

¹⁸⁶ DUNIČKA, J., *Seznamte se: Noví animátoři. Paprsek: časopis mládeže brněnské diecéze*. 2010, XIX., březen, s. 1. ISSN neuvedeno. DOI: neuvedeno. Dostupné z: <http://brno.sygnaly.cz>, str.3.

¹⁸⁷ ALBERICH S, E., – DŘÍMAL, L., *Katechetika*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Portál, 2008, 215 s. ISBN 978-807-3673-826, str. 18.

Proč mnoho mladých nevede po biřmování důsledný život?

Mnoho mladých lidí přijme biřmování jen z povinnosti. Stává se to hlavně na popud rodičů či prarodičů. Zde se křest a biřmování stává pouhou rodinou tradicí, s životem ve víře to většinou nemá nic společného. Druhý důvod může být očekávání, že po biřmování nastane velká změna v životě biřmovanců a oni se stanou lepšími, zdánlivě se jejich očekávání nenaplní. Třetí důvod je ten, že mladí se během přípravy na biřmování formují ve skupině dalších mladých lidí a snáz se jim ve víře roste. Po biřmování je najednou na víru člověk sám. Posledním důvodem může být tlak okolí, kamarádi nechtějí být naráz už kamarády.¹⁸⁸

Může tu být, ale ještě jeden důvod, za který biřmovanec sám nemůže, ale který je poměrně zásadní. Mladému člověku chybí zkušenost, buď zažitá nebo zprostředkovaná. Mladý člověk potřebuje kromě příkladů i důkazy o tom, že funguje to co dělá. Důkaz, který je závislý na zkušenosti. Zkušenost náboženská je přesnější vyjádření toho co může mladým lidem chybět, aby mohli pokračovat ve svátostném životě i po křtu či biřmování. Jelikož v této zkušenosti nejde o zážitky spojené s osobami či předměty.¹⁸⁹ Tato zkušenost se dá zažít v centrech a dochází k tomu, čímž centra napomáhají k udržení člověka ve vztahu k Bohu.

Jak se osvědčuje pobyt biřmovanců na DCŽM a jiných centrech?

Prostor pro volnost, zklidnění se, poznat více ostatní spolubiřmovance, hezké zážitky. Občas se, ale stává, že na tyto akce moc nikdo nejezdí.¹⁹⁰

Pochopitelně ne vždy vše musí vyjít, ale těch negativních zkušeností přece jenom není tolik. A faktem zůstává, že jak pro pokřtěné, tak pro biřmované jsou centra opravdu tím jediným co je může formovat ve víře a co jim zajistí kvalitní život, kvalitní zážitky spojené s poznáním. Není náhodou, že právě v centrech mnozí pokřtění jsou poprvé uvedeni do reálného vztahu s Bohem a překvapeni přítomností, zakoušení ducha svatého ve společenství.

Podobné zkušenosti na téma biřmování prožili i členové DCM v Českých Budějovicích, kde si jako téma svého Fóra mladých zvolili biřmování a křest. O fóru a proč jsme se vůbec sešli na začátek pohovořil P. Roman Dvořák z Diecézního centra

¹⁸⁸ KUBÍN, R., *Fórum mládeže. Paprsek: časopis mládeže brněnské diecéze*. 2012, XXI., březen, s. 16. ISSN neuvedeno. DOI: neuvedeno. Dostupné z: <http://www.brno.sygnały.cz>, str. 10.

¹⁸⁹ ALBERICH SOTOMAYOR, E. – DŘÍMAL, L., *Katechetika*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Portál, 2008, 215 s. ISBN 978-807-3673-826, str. 18.

¹⁹⁰ KUBÍN, R., *Fórum mládeže. Paprsek: časopis mládeže brněnské diecéze*. 2012, XXI., březen, s. 16. ISSN neuvedeno. DOI: neuvedeno. Dostupné z: <http://www.brno.sygnały.cz>, str. 11.

mládeže Českých Budějovicích. Rozebírali jsme zejména témata biřmování a předávání evangelia. „Biřmování znamená, že Bůh dovršuje všechno to, co jsme přijali ve křtu. Křest nese dary Ducha, ale biřmování je zvláštním momentem, kdy jsme obdarováni. Křest má veliký význam pro mou osobní spásu.“ Zdůraznil Roman. Poté následovaly skupinky, ve kterých jsme dále prohlubovali a sdíleli téma osobní zkušeností a vyvozovali závěry pro společnou prezentaci. Po malé pauze jsme se znovu sešli a diskutovali nad závěry pohromadě. Došli jsme například k tomu, že u mladých lidí hodně záleží na tom, jestli rozhodnutí nechat se biřmovat vyšlo z nich, nebo jim to nařídili rodiče. Dále také, kdo je připravuje a jaké mají společenství. Možnosti zapojení po biřmování, atd. Rozvíjeli jsme také myšlenky evangelizace, její formy a celkového zapojení mladých a osobní svědectví. Po obědě jsme sdíleli, jak to chodí u nás ve vikariátě, popřípadě farnosti a mohli se tak navzájem inspirovat. Následovala mše, kterou se završilo celé sobotní odpoledne. Většina z osmnácti účastníků odjela již v sobotu odpoledne domů. Večerní program byl proto volnější, završili jsme ho procházkou a modlitbou růžence. Druhý den ráno následovala mše a odjezd do svých domovů. Byl to příjemně strávený víkend. Další Setkání animátorů mládeže a Fórum mládeže se uskuteční znovu na Hosíně, 9. - 11.3.2011.¹⁹¹

Papež Benedikt XVI zavzpomínal na své mládí v promluvě k setkání mládeže v roce 2011: „Když na tu dobu vzpomínám, vybavuji si především to, že jsme se nechtěli spokojit s konvenčním životem střední třídy. Chtěli jsme něco velkého, něco nového. Chtěli jsme objevovat život se vší jeho vznešeností a krásou.“¹⁹² Zdůraznil též důležitost pro mladé lidi zapuštění kořenů. „V Kristu zapuštěte kořeny, na něm postavte základy, pevně se držte víry.“¹⁹³ Což lze chápat v trojím zobrazení, strom a kořeny, které ho živí, postavit se vztahuje ke stavbě domu, pevně se držet znamená růst ve fyzické a morální síle. Všechny tyto tři aspekty se promítají v DCŽM, je to jeden z důvodů proč mohou fungovat tak kvalitně. „Originalita DCŽM spočívá v tom, že ačkoliv je plně homologováno s naukou a tradicí katolické církve, svojí rázovitostí

¹⁹¹ Srov. DCM ČESKÉ BUDĚJOVICE, *Postřehy ze SAMU*, Dostupné z: <http://dcm.bcb.cz/clanky/Postrehy-ze-SAMu.html>.

¹⁹² KUBÍN, R., *Poselství papeže Benedikta XVI. k XXVI. Světovému dni mládeže. Paprsek: časopis mládeže brněnské diecéze*. 2012, XXI., březen, s. 16. ISSN neuvedeno. DOI: neuvedeno. Dostupné z: <http://www.brno.sygnały.cz>, str. 9.

¹⁹³ Kol 2, 7.

vytváří odlišnosti, kterými doplňuje a částečně přesahuje dosavadní komunitní zkušenosti v rámci celocírkevní pastorače mládeže.“¹⁹⁴

3.3 Zkušenost farností

Jedním z příkladů jak dokáže farnost pomoci v budování mládežnického centra je vznik DCŽM v Hradci Králové, s prozaickým názvem „Vesmír“.

V létě 1992 se naskytla možnost koupit objekt, který sloužil jako rekreační chata, ale v té době už chátral. Bůh pro své plány využívá různé situace a různé lidi, jelikož k získání této budovy použil jednoho věřícího laiky, který později se zasadil o záchranu kostela svatého Mikuláše, který se stal součástí centra. Nápad byl předán biskupovi Karlu Otčenáškovvi a vyšlo to. Na koupi objektu byly použity všechny finanční prostředky, dokonce byla pozastavena oprava biskupství. Prostě je vidět, že pro diecézi, zřízení centra bylo natolik důležité, že vše ostatní šlo stranou.¹⁹⁵

Centra jsou poměrně významná i v tom, že naplňují prosbu papeže Benedikta XVI., který na SDM 2011 v promluvě k mladým se dotkl svým způsobem i života mladých a jejich hledání si svého místa v církvi: „Milí přátelé, stavějte svůj vlastní dům na skále, právě jako ten člověk, který „kopal do hloubky“. Snažte se každý den jednat podle Kristova slova. Naslouchejte mu jako skutečnému příteli, se kterým můžete sdílet svou cestu životem. Spolu s ním naleznete naději a odvahu postavit se nesnázím a problémům, dokonce překonáte zklamání a neúspěchy. Stále se vám nabízejí snadnější volby, ale vy sami víte, že jsou nakonec klamné a nemohou vám dát vyrovnanost a radost. Jen Boží slovo nám může ukázat pravou cestu a pouze víra, kterou jsme dostali, je světlem, které osvětluje naši cestu. Vděčně přijměte tento duchovní dar, který jste dostali od svých rodin; usilovně a zodpovědně se snažte odpovědět na Boží volání a staňte se dospělými ve své víře. Nevěřte těm, kteří vám tvrdí, že nepotřebujete ostatní k budování svého života! Najděte oporu ve víře svých blízkých, ve víře církve a děkujte Pánu, že jste ji dostali a osvojili si ji!“¹⁹⁶

¹⁹⁴ BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: Vznik, spiritualita, výhledy*. první vydání. Petráská 9, Praha 1: Paulinky, 2011. ISBN 978-80-7450-032-9, str. 251.

¹⁹⁵ BALÍK, J., *Cesta k domovu: svědectví o diecézních centrech života mládeže*. 1. vyd. Praha: Paulinky, 2002, 129 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-860-2548-9, str. 94.

¹⁹⁶ KUBÍN, R., *Poselství papeže Benedikta XVI. k XXVI. Světovému dni mládeže. Paprsek: časopis mládeže brněnské diecéze*. 2012, XXI., březen, s. 16. ISSN neuvedeno. DOI: neuvedeno. Dostupné z: <http://www.brno.sygnały.cz>, č. 2.

Dalším poměrně známým centrem mládeže je centrum Mamre v Osové Bítýšce. Zde působilo za dobu existence tohoto centra několik kaplanů a kněží. Mezi jinými i o. Zdeněk Fučík, který i po odchodu rád vzpomínal na své působení v Osové Bítýšce. V rozhovoru otec Zdeněk zavzpomínal:

Která z akcí, které se v Osové Bítýšce konají, ti nejvíce přirostla k srdci a doporučil bys ji mladým lidem?

Všechny akce, které se na mládežnickém „Mamre“ centru konaly byly hezké a nedá se na ně zapomenout, možná proto nelze ani vyzdvihnout tu, která mně přirostla nejvíce k srdci. Na všechny akce jsem se těšil!!

Co konkrétního ti udělalo během uplynulého roku v Bítýšce radost?

Bylo to spoustu věcí. Třeba nadšení mládeže. Někdy kolem sebe vidíme lidi, kteří jsou absolutně bez zájmu, jiní jsou zase bohudíky naladěni opačně. Jedna z největších radostí byla animátoři. Doufám, že nám po složení zkoušek neusnou na vavřínech. My, kněží je ve farnostech budeme moc potřebovat. A nebude to dlouho trvat. Mít kolem sebe partu lidí, kteří se chtějí podílet na pastorační farnosti je nesmírně důležité.¹⁹⁷

K těmto slovům už snad není co dodat. Mladí lidé ve farnostech potřeba jsou a je vidět, že se s nimi počítá. Mnohé diecéze teprve touží po centrech a budou je ve svých farnostech potřebovat. Zde je krásně vidět jak i v dnešní době Boží slovo nachází odezvu v srdcích těch, kteří uslyšeli a jsou ochotni odpovědět na toto volání. Jak může člověk odpovědět na Boží volání? Životem z víry a podle víry. „Vztah mezi křesťanským poselstvím a lidskou zkušeností není prostá záležitost metodologie, ale vzniká ze samotného cíle katecheze, jímž je vytvářet společenství člověka s Ježíšem Kristem.“¹⁹⁸ Měl by i druhé učit jak Bohu odpovědět. Protože nikdy nejde o samotného člověka, ale o společenství, protože člověk sám spasen být nemůže. Církev je nutno chápat jako společenství v následování Ježíše Krista. Tím, že je toto společenství následování utvářeno Duchem Ježíše Krista, podílí se na jedinečném Ježíšově spojení s Bohem.¹⁹⁹

¹⁹⁷ KUBÍN, R., *Zeptejte se. Paprsek: časopis mládeže brněnské diecéze*. 2008, XVII., říjen, s. 16. ISSN neuvedeno. DOI: neuvedeno. Dostupné z: <http://www.brno.sygna.cz>, str. 11.

¹⁹⁸ ALBERICH S. E. – DŘÍMAL, L., *Katechetika*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Portál, 2008, 215 s. ISBN 978-807-3673-826, str. 78.

¹⁹⁹ Srov., WALDENFELS, H., *Kontextová fundamentální teologie*. Vyd. 1. Překlad Markéta Kolářová. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, 2000, 662 s. Theologica, sv. 4. ISBN 80-7021-407-4, str. 387.

Kardinál Vlk při svěcení domu v Příchovicích poznamenal jednu důležitou skutečnost: „Ten starý dům, to je stará zkušenost, kterou zde všichni dělali den za dnem, každý zvlášť a všichni spolu, to staré centrum. A ten nový dům je nová doba, která se otevřela, nové možnosti. A nejdůležitější z toho je ta spojovací chodba, a to proto, aby se stará zkušenost přelila do nového domu. A chtěl bych abychom si řekli, že tento zázrak musí pokračovat dál, protože domy, organizace a možnosti ještě netvoří centrum mládeže. Centrum mládeže tvoří On – Ježíš uprostřed nás.“²⁰⁰

²⁰⁰ BALÍK, J., *Cesta k domovu: svědectví o diecézních centrech života mládeže*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Paulinky, 2002, 129 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-860-2548-9, str. 35.

Závěr

Diecézní centra mládeže v poslední době se velmi rozšířily. Zakládají se nová a nová, mladí se v nich scházejí a další diecéze touží po jejich vytvoření. Církev podporuje tuto myšlenku, mnohdy na úkor svých aktivit. Je naprosto zřejmé, že se zde plní Boží plán, jenž spatřil světlo světa v Příchovicích, v době kdy víře v boha nebylo přáno, ale Bůh za přimluvu Panny Marie nad mladými v této době rozprostřel andělská křídla, aby se jeho nově zrozený plán mohl rozšiřovat a přivolal mnoho novodobých učedníků, kteří plnili jeho poslání.

Benedikt XVI. uvedl na toto téma, na světovém dnu mládeže v roce 2011:

„Bylo a stále je mnoho křesťanů, kteří jsou živými svědky moci víry, která se vyjadřuje charitou. Jsou mezi nimi tvůrci pokoje, zastánci spravedlnosti a ti, kteří usilují o lidštější svět ve shodě s Božím plánem. Svou odborností a profesionalitou se angažují v různých oblastech života společnosti a účinně přispívají k dobru všech. Křesťanská láska, která vychází z víry, je vedla k tomu, aby konkrétně svědčili svými skutky i slovy. Kristus není poklad pouze pro nás; je naším nejcennějším pokladem, který máme sdílet s ostatními. V dnešní době globalizace buďte svědky křesťanské naděje po celém světě. Kolik lidí touží po tom získat tuto naději!“²⁰¹

Diecézní centra života se stala jakými si opěrnými body v životě mladých lidí a slouží pro ně jako motivace pro jejich budoucí život, buď osobní nebo profesní. Ale v každém případě díky nim, mladý člověk ví o existenci někoho, kdo má o něho zájem.

Práce ukázala, že proklamované cíle center mládeže se daří plnit. Což naznačují účinky v životě členů týmu a účinky v životě návštěvníků. Což je popsáno ve 3. kapitole výsledky činnosti Animátorů DCŽM a farností. Ukázala též novou tvář evangelizace, kde její nejvíce potřeba a jakým směrem v současné době je potřeba, aby byla mířena. K jaké cílové skupině, na kterou se v minulých časech zapomínalo, nebo jí nebyla věnována náležitá pozornost. Mládí je rozverné, nezkušené, ale také se v mládí objevuje moudrost, která se postupem času vytrácí, pokud nepadne na úrodnou půdu. Ale tu půdu někdo musí připravit proto, aby z ní něco vzešlo. Každá půda potřebuje svého zahradníka, který se o ní stará. Stejně tak DCŽM pomáhají tam, kde diecéze sama mnoho nezmuže, protože kdo nejlépe pochopí potřeby mladých? Jedině mladí, oni moc

²⁰¹ KUBÍN, R., *Poselství papeže Benedikta XVI. k XXVI. Světovému dni mládeže. Paprsek: časopis mládeže brněnské diecéze*. 2012, XXI., březen, s. 16. ISSN neuvedeno. DOI: neuvedeno. Dostupné z: <http://www.brno.sygnały.cz>, str. 10

dobře vědí co sami potřebují a chtějí. Pokud jim je poskytnuta duchovní opora, mohou promítnout přikázání vzájemné lásky do svého života a do života druhých. „*Takto žijící skupina lidí se postupně díky Božímu daru stává skutečným společenstvím, které už svoji vlastní existencí přitahuje.*“²⁰² Zde je odpověď na úvodní otázku, jaká síla přitahuje mladé lidi do center. A také tu je položen základ toho kouzla, jímž se DCŽM stalo a odlišuje se od ostatních komunit. Svoboda, prožívání vzájemné víry a pocit sounáležitosti.

Práce též ukázala, že centra plní v prostoru církve v České republice důležitou roli, která svým významem přesahuje oblast péče o mládež. Zejména z hlediska katecheze a péče o vzdělávání ve víře laiků a rozvoje osobnosti, mohou na práci center mládeže s úspěchem navazovat další pastorační aktivity.

²⁰² BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: Vznik, spiritualita, výhledy*. první vydání. Petráská 9, Praha 1: Paulínky, 2011. ISBN 978-80-7450-032-9, str. 252.

Bibliografie

Literatura

GIDENS A., *Sociologie*, Vydalo nakladatelství Argo, Praha 2000, 595 s., ISBN 80-7203-124-4.

BALÍK, J., *Na cestě s mladými: o službě církve mladým lidem*. 1. vyd. Praha: Paulínky, 2004, 503 s. ISBN 80-860-2576-4.

BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: Vznik, spiritualita, výhledy*. Vyd. 1. 383 s. Petráská 9, Praha 1: Paulínky, 2011. ISBN 978-80-7450-032-9.

BALÍK, J., *Diecézní centra života mládeže: I. Sborník o podstatě těchto center a jejich každodenním životě*. Vydání 1. Praha: Sekce pro mládež ČBK, 2008, 85s. ISBN neuvedeno.

BALÍK, J., *Cesta k domovu: svědectví o diecézních centrech života mládeže*. 1. vyd. Praha: Paulinky, 2002, 129 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-860-2548-9.

Pastorační plán sekce pro mládež ČBK, Vydal sekretariát ČBK, Praha 2002, 48 s., ISBN neuvedeno.

ČÁP, J., *Psychologie mnohostranného vývoje člověka*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1990. Učebnice pro vysoké školy. ISBN 80-042-2967-0.

BUCHTOVÁ, B., *Člověk - psychosomatická bytost: k problému lidské sebereflexe*. 3. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2001, 223 s. ISBN 80-210-2730-4.

VÁGNEROVÁ, M., *Vývojová psychologie*. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2005, 467 s. ISBN 978-802-4609-560.

VÁGNEROVÁ, M., *Kognitivní a sociální psychologie žáka základní školy*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2001, 304 s. ISBN 80-246-0181-8.

LANGMEIER, J. a KREJČÍŘOVÁ, D., *Vývojová psychologie*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2006, 368 s. Psyché (Grada). ISBN 80-247-1284-9.

KAPLÁNEK, M., *Fórum pastorálních teologů I.* - Vyd. 1. Olomouc: Centrum Aletti, 2000. ISBN 80-860-4561-7.

AMBROS, P., *Studijní texty z pastorální teologie III.* Vyd. 1. Olomouc: Centrum Aletti, 2002. ISBN 80-86045-93-5.

VANIER, J., *Rodí se nová naděje: Čím je a má být komunita.* Vydání 1. Praha: Zvon, 1997. ISBN 80-7113160-11.

SMOLÍK, J., *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky.* Vyd. 1. Praha: Grada, 2010, 281 s. ISBN 978-802-4729-077.

VÝROST, J., *Sociální psychologie*. 2., přeprac. a rozš. vyd. Editor Ivan Slaměník. Praha: Grada, 2008, 404 s. Psyché (Grada). ISBN 978-802-4714-288.

ŘEZÁČ, J., *Sociální psychologie*. Brno: Paido, 1998, 268 p. ISBN 80-859-3148-6.

ATKINSONOVÁ, R. L., *Psychologie*. 1. vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995, 863 s. ISBN 80-856-0535-X.

ALBERICH SOTOMAYOR, E. a DŘÍMAL, L., *Katechetika*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008, 215 s. ISBN 978-807-3673-826.

PAVEL, J., *Kristus vás miluje: Jan Pavel II. mládeži*. 1. vyd. Překlad Ctirad Václav Pospíšil, Maria Benetková. Praha: Paulínky, 2001, 270 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-860-2534-9.

FARRUGIA, E. G., *Encyklopedický slovník křesťanského Východu*. Vyd. 1. Redaktor Pavel Ambros. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2010, 1039 s. Prameny spirituality, 15. ISBN 978-807-4120-190.

KUSCHEL, K. - J., *Teologie 20. století: antologie*. Vyd. 1. Překlad František Mrázek Dobíáš. Praha: Vyšehrad, 1995, 462 s. Studium (Česká křesťanská akademie), sv. 3. ISBN 80-702-1074-5.

WALDENFELS, H., *Kontextová fundamentální teologie*. Vyd. 1. Překlad Markéta Kolářová. Praha: Vyšehrad, 2000, 662 s. Theologica, sv. 4. ISBN 80-7021-407-4.

ČAČKA, O., *Psychologie dítěte*. 2., dopl. vyd. Tišnov: Sursum, 1994. ISBN 80-857-9903-0.

Prameny

BIBLE: *Písmo svaté Starého a Nového zákona (včetně deuterokanonických knih) : český ekumenický překlad*. 8. vyd., 1. opr. vyd. Praha: Česká biblická společnost, 2001, xiii, 1814 s., 17 s. obr. příl. ISBN 80-858-1029-8.

PAVEL, J., *Familiaris consortio: apoštolská adhortace Jana Pavla II. z 22. listopadu 1981 o úkolech křesťanské rodiny v současném světě*. 2. vyd. Překlad Terezie Brichtová. Praha: Zvon, 1996, 101 s. ISBN 80-711-3161-X.

PAVEL VI., *Evangelii nuntiandi: Hlásání evangelia : apoštolská exhortace Pavla VI. z 8. prosince 1975*. 2., opr. vyd. Praha: Zvon, 1996c1990, 75 s. ISBN 80-711-3159-8.

DOKUMENTY II. Vatikánského koncilu., Vyd. 2, V KN 1. Překlad Oto Mádr. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002, 603 s. ISBN 80-719-2467-9.

PAVEL, J., *Veritatis splendor: encyklika Jana Pavla II. o základech morálního učení církve z 6. srpna 1993*. 1. vyd. Překlad Josef Koláček, Markéta Koronthályová. Praha: Zvon, 1994, 131 s. ISBN 80-711-3114-8.

PAVEL, J., *Redemptoris missio: encyklika Jana Pavla II. ze 7. prosince 1990*. 1. vyd. Praha: Zvon, 1994. ISBN 80-711-3101-6.

PAVEL, J., *Redemptor hominis: encyklika Jana Pavla II. Vykupitel světa z 4. března 1979*. 1. vyd. Překlad Marie Kyrlová. Praha: Zvon, 1996, 72 s. ISBN 80-711-3178-4.

BENEDIKT., *Spe Salvi: Encyklika Papeže Benedikta XVI. Biskupům, kněžím, jáhnům, Bohu zasvěceným osobám a všem věřícím laikům o křesťanské naději*. Vyd. 1. Překlad: Prokop Brož. Praha: Paulínky, 2008, 63 s. ISBN 978- 80- 86949-43-1.

BENEDIKT., *Deus Caritas Est: encyklika nejvyššího pontifika Benedikta XVI. biskupům, kněžím a jáhnům, Bohu zasvěceným osobám a všem věřícím laikům o křesťanské lásce*. 1. vyd. Překlad Ctirad Václav Pospíšil. Praha: Paulínky, 2006, 63 s. ISBN 80-869-4903-6.

BIBLE A MORÁLKA: *Biblické kořeny křesťanského jednání*. Překlad Jaroslav Brož, Josef Hřebík. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2010, 207 s. ISBN 978-80-7195-367-8.

SPOLEČENSTVÍ A SLUŽBA: *lidská osoba stvořená k Božímu obrazu*. Překlad Ctirad Václav Pospíšil. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005, 62 s. ISBN 80-719-2971-9.

KOMPENDIUM KATECHISMU KATOLICKÉ CÍRKVE. Překlad Josef Koláček. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006, 209 s. ISBN 80-719-5094-7.

Seznam použitých zkratk

DCM.	Diecézní centra mládeže
DCŽM.	Diecézní centra života mládeže
SAMU	
SDM.	Světové dny mládeže
CMTF.	Cyrilometodějská teologická fakulta
srv.	srovnej
tzv.	takzvaně
str.	strana
s.	stran
atd.	a tak dále

Periodika

Paprsek: časopis mládeže brněnské diecéze. Brno: Diecézní centrum mládeže Brno ve spolupráci se Sdružením a mládeží brněnské diecéze Petrov, 2012, XXI., březen. ISSN neuvedeno. Dostupné z: <http://www.brno.sygnały.cz>

Teologické texty: časopis pro teologii a službu církve [online]. Vyšehrad: Královská kolegiální kapitula sv. Petra a Pavla, 1995 a 2002, ISSN 0862-6944. Dostupné z: <http://www.teologicketexty.cz>

Zkratky biblických knih

SK	Skutky apoštolů
Gn	Genesis (1. Kniha Mojžíšova)
Mt	Matouš
Jan	Janovo evangelium
Ga	Galatským
Kol	Koloským

Zkratky církevních dokumentů

KKC	Katechismus Katolické církve
KKKC	Kompendium Katechismu Katolické církve

Anotace

Název práce	Pastorační úkoly animátorů mládeže v rámci DCŽM Mamre Pastoral tas of the youth animators at the Mamre dioceses youth centre
Příjmení a jméno:	Lukášek Zdeněk
Katedra:	Pastorální a spirituální teologie Cyrilometodějská teologická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Obor:	Křesťanská výchova
Vedoucí práce:	ThLic. Michal Umlauf
Počet stran:	65
Počet příloh:	0
Počet titulů použité literatury:	23
Počet pramenů:	12
Rok obhajoby:	2012
Klíčová slova:	Víra, společenství, život, komunita, hlásání evangelia,

Tato práce se zabývá otázkou Diecézních center života mládeže, jakou mají perspektivu a důležitost v životě mladých. Jelikož mohou fungovat jako pilíře, opory v životě mládeže, při jejich hledání smyslu, užitečnosti a pochopení. Dále je zde rozebrán vznik center a formace jejich stálých členů a vliv center na jejich život jak osobní tak profesní i u návštěvníků center. Je zde zdůrazněn smysl center z pohledu farností, animátorů a diecézí, s přihlédnutím na názory panující ve společnosti.

Je tu i kontrast toho co mohou mladí nalézt v dnešní společnosti, co je ovlivňuje a čím se nechávají formovat ať už dobrovolně nebo z donucení. Jaký to může mít vliv na jejich stav mysli. A co mohou proti tomu mladým lidem nabídnout centra a jak oni je mohou formovat, vézt pro jejich budoucí vývoj.